

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ
 ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒ ԴՐԱՆՑ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԿՆՔՎԱԾ
 ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵՎ ԸՆԴՀԱՅՆՎԱԾ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԿԻՐԱՐԿՄԱՆ

N	Կապը համաձայնագրի հետ	Նախատեսվող միջոցառումները՝ հղում անելով համապատասխան Հրահանգին	Կատարման ժամկետ	Համաձայնագրով նախատեսված ժամկետ	Համակարգող մարմին/պատասխանատու մարմիններ	ԵՄ աջակցության անհրաժեշտությունը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ ձևաչափը	Ակնկալվող արդյունքը
ՄԱՍ 5 ԳԼՈՒԽ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ							
	Կապը համաձայնագրի հետ	Նախատեսվող միջոցառումները՝	Կատարման ժամկետ	Համաձայնագրով նախատեսված ժամկետ	Համակարգող մարմին/պատասխանատու մարմիններ	ԵՄ աջակցության անհրաժեշտությունը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ ձևաչափը	Կատարման ընթացքը 01.07.2023թ. դրությամբ
Շրջակա միջավայրի կառավարում և բնապահպանական քաղաքականության ինտեգրումը այլ ոլորտներում							
1.	«Շրջակա միջավայրի վրա որոշակի պետական և մասնավոր ծրագրերի ազդեցության մասին» Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 13-ի 2011/92/ԵՄ հրահանգ՝ փոփոխություններով						
89.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Մեծամասամբ համընկնում է ներկայիս Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին օրենքի դրույթների հետ, ընդունված 2014թ.:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	2019-2022թթ. շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից նախաձեռնվել է ՇՄԱԳ նոր օրենքի մշակումը՝ հիմք ընդունելով ԵՄ համապատասխան հրահանգների պահանջները, ինչպես նաև Օրհուսի և Էսպո կոնվենցիաներով ամրագրված պարտավորությունները: 2023 թվականի մարտի 22-ին Ազգային ժողովի կողմից 1-ին ընթերցմամբ ընդունվել է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և

							<p>փորձաքննության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքը:</p> <p>Օրենքի հիման վրա առաջիկա երկու տարիների ընթացքում նախատեսվում է մշակել 9 ենթաօրենսդրական ակտեր:</p>
89.2	Պահանջների սահմանում, ըստ որոնց սույն հրահանգի I հավելվածի ծրագրերը ենթակա կլինեն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և ընթացակարգի սահմանում, որով կորոշվի, որ ծրագրերի համար կպահանջվի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում, 2011/92/ԵՄ հրահանգ, հոդված 4	Անհրաժեշտ է իրականացնել սույն հրահանգի հավելվածներ I, II և III-ում նշված գործողությունների հետ մամեմատական վերլուծություն և անհրաժեշտության դեպքում մոտարկում:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/
89.3	Կառուցապատողի կողմից տրամադրվելիք տեղեկատվության շրջանակի սահմանում (5-րդ հոդված)	ՇՄԱԳ ընդհանուր մեթոդաբանության մշակում, և մշակման կարգը սահմանող իրավական ակտի նախագծի մշակում: Հոդված 5-ում մեջբերված գործողությունների ցանկը սահմանված	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/

		է Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին օրենքում,					
89.4	Շրջակա միջավայրի հարցերով զբաղվող իշխանությունների հետ խորհրդակցության ընթացակարգի և հանրային խորհրդակցության ընթացակարգի սահմանում (6-րդ հոդված)	Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանված է ՀՀ Կառավարության 1325-Ն որոշմամբ: Առնչվող պետական մարմինների հետ խորհրդակցության ընթացակարգը սահմանված է ՇՄԱԳ փորձաքննության մասին օրենքով և Կառավարության 399-Ն որոշմամբ: Լրացուցիչ համեմատական վերլուծություն և հրահանգի պահանջների հետ մոտարկում:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/
89.5	ԵՄ այն անդամ պետությունների հետ տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցության վերաբերյալ միջոցառումների սահմանում, որոնց	Ազգակիր երկրների միջև տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցության ընթացակարգերը սահմանող իրավական ենթաօրենսդրական	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/

	շրջակա միջավայրը հավանաբար զգալի ազդեցություն կկրի ծրագրից, 2011/92/ԵՄ հրահանգ, հոդված 7:	ակտի նախագծի մշակում և օրենքում լիազորող համապատասխան նորմերի սահմանում: ՇՄԱԳ փորձաքննության մասին օրենքով սահմանված են անդրսահմանային ազդեցությունների դեպքում ընդհանուր կարգավորումները:					
89.6	Կառուցապատման թույլտվություն ստանալու համար դիմումների վերաբերյալ որոշումների ելքի մասին հանրությանը տեղեկացնելուն ուղղված միջոցառումների սահմանում 2011/92/ԵՄ հրահանգ, հոդված 9	Համապատասխան պահանջները սահմանված են ՇՄԱԳ փորձաքննության մասին օրենքով և Կառավարության 1329-Ն որոշմամբ: Մոտարկման անհրաժեշտություն չկա: Լրացուցիչ միջոցառում: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրազեկվածության բարձրացում համապատասխան դասընթացների կազմակերպման միջոցով, և հանրության	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/ Հանրային իրազեկման հետ կապված կարգավորումները ներառված են նոր ՇՄԱԳ օրենքում: Առաջիկայում նախատեսվում է փոփոխություն կատարել ՀՀ կառավարության 2014 թ. նոյեմբերի 19-ի թիվ 1325-Ն որոշման մեջ: Լրացուցիչ՝ ՇՄՆ կայքի, ֆեյսբուքի, ՋԼՄ-ների միջոցով պարբերաբար տեղեկատվություն է տրամադրվում հանրությանը ՇՄԱԳ և փորձաքննության հետ կապված հարաբերությունների վերաբերյալ:

		իրազեկվածության բարձրացում դասընթացների և իրազեկող միջոցառումների միջոցով՝ համակարգի արդյունավետ աշխատանքի ապահովման նպատակով:					
89.7	Վարչական և դատական մակարդակներում արդյունավետ, չափազանց մեծ ծախսեր չընդգրկող և ժամանակին իրականացվող՝ հանրությանը և ոչ կառավարական կազմակերպություններին ներգրավող՝ վերանայման ընթացակարգերի սահմանում, 2011/92/ԵՄ հրահանգ, հոդված 11:	ՇՄԱԳ և փորձաքննական գործընթացներում պետական կառավարման մարմինների կողմից ընդունված վարչական և այլ ակտերի վերանայման նորմի ամրագրում համապատասխան իրավական ակտերում և անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան ընթացակարգերի սահմանում, որոնք նաև կապահովեն հանրության և հասարակական կազմակերպությունների արդյունավետ ներգրավումը և մասնակցությունը գործընթացում:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/
90	Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2001 թվականի հունիսի 27-ի 2001/42/ԵՀ հրահանգ՝ շրջակա միջավայրի վրա որոշակի նախագծերի և ծրագրերի ազդեցության գնահատման մասին						

90.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	ՇՄԱԳ և փորձաքննության մասին օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագիծը և ենթաօրենսդրական ակտերը լրամշակման փուլում են: :	2021 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	Առաջիկայում նախատեսվում է շրջանառության մեջ դնել «Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման կարգը սահմանելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը /Վարչապետի աշխատակազմ ներկայացնելը ժամկետ 29.12.2023թ/ .:
90.2	Ընթացակարգի սահմանում, որով կորոշվի, թե որ նախագծերի և ծրագրերի համար է պահանջվում շրջակա միջավայրի ռազմավարական գնահատում, և պահանջների սահմանում, ըստ որոնց նման գնահատման ենթակա կլինեն այն նախագծերը կամ ծրագրերը, որոնց համար պարտադիր է շրջակա միջավայրի ռազմավարական գնահատումը, 2001/42/ԵՀ շրջակա միջավայրի վրա որոշակի նախագծերի և ծրագրերի ազդեցության գնահատման վերաբերյալ	ՇՄԱԳ և փորձաքննության մասին օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագիծը և ենթաօրենսդրական ակտերը լրամշակման փուլում են: :	2021 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	/Տես կետ 90.1/

	հրահանգի 3-րդ հոդված						
90.3	Շրջակա միջավայրի համար պատասխանատու իշխանությունների հետ խորհրդակցության և հանրային խորհրդակցության ընթացակարգերի սահմանում, 2001/42/ԵՀ հրահանգի 6-րդ հոդված:	ՇՄԱԳ և փորձաքննության մասին օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագիծը և ենթաօրենսդրական ակտերը լրամշակման փուլում են:	2021 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	/Տես կետ 89.1/
90.4	ՌԷԳ-ի շրջանակներում այն ԵՄ անդամ պետությունների հետ տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցության վերաբերյալ միջոցառումների սահմանում, որոնց շրջակա միջավայրը հավանաբար զգալի ազդեցություն կկրի նախագծից կամ ծրագրից, 2001/42/ԵՀ հրահանգի 7-րդ հոդված:	Ազդակիր երկրների միջև տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցության ընթացակարգերը սահմանող իրավական ենթաօրենսդրական ակտի նախագծի մշակում և օրենքում լիազորող համապատասխան նորմերի սահմանում: ՇՄԱԳ օրենքով սահմանված են ՌԷԳ-ի շրջանակներում անդրասահմանային ազդեցությունների դեպքում ընդհանուր կարգավորումները	2021 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	/Տես կետ 90.1/

91	Խորհրդի 90/313/ԵՏՀ հրահանգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2003 թվականի հունվարի 28-ի 2003/4/ԵՀ հրահանգ՝ շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության հանրային հասանելիության մասին						
91.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագիծ մշակել՝ սահմանելով «բնապահպանական տեղեկատվություն» հասկացությունն ու դրա հետ կապված այլ իրավակարգավորումներ նախատեսել:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից մշակվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը Նախագիծը քննարկվել է ԱԺ համապատասխան մշտական հանձնաժողովում և տրվել բացասական եզրակացություն: Միջգերատեսչական հանձնաժողովի նիստում հանձնարարվել է այդ նախագիծը կրկին շրջանառել և ներկայացնել ՀՀ կառավարության նիստին, ապա՝ ԱԺ:«Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագծի փաթեթը 2021 թվականի ապրիլի 2-ի N1/07.6/4946 գրությամբ ներկայացվել է վարչապետի աշխատակազմ: 2022-2023թթ. քոլ խմբակցության պատգամավոր Մերի Գալստյանի և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ քննարկվել է «Էկոլոգիական տեղեկատվության մասին» օրենքի նախագիծը, որի վերաբերյալ ՇՄՆ ներկայացրել

							<p>է բացասական դիրքորոշում, մասնավորապես ՇՄՆ կողմից առաջարկվել է քննարկել «Էկոլոգիական տեղեկատվության մասին» օրենքի ընդունման անհրաժեշտության հարցը, նկատի ունենալով, որ տեղեկատվության տրամադրման, տեղեկատվության հավաքման և տարածման դաշտը արդեն իսկ կարգավորվում է մի շարք օրենքներով և դրանցից բխող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերով (օրինակ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին», «Տեղեկատվության ազատության մասին», «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքներով ինչպես նաև մի շարք էլեկտրոնային հարթակներով (www.env.am, www.gov.am, www.arlis.am, www.e-draft.am և այլն):</p> <p>/Տես կետ 91.5 նշումները/</p>
91.2	Գործնական միջոցառումների սահմանում, որոնց շրջանակում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ	«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու	/Տես կետ 91.1 և 91.5/

	տեղեկատվությունը հասանելի կլինի հանրության համար, և կիրառելի բացառությունների սահմանում, 2003/4/ԵՀ հասարակությանը բնապահպանական տեղեկատվության հասանելիության մասին հրահանգի 3-րդ և 4-րդ հոդվածներ:	օրենքի նախագիծ մշակել՝ սահմանելով «բնապահպանական տեղեկատվություն» հասկացությունն ու դրա հետ կապված այլ իրավակարգավորումներ նախատեսել:				TAIEX 2019 Twinning	
91.3	Հանրության համար շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության հասանելիության ապահովում հանրային իշխանությունների կողմից, 2003/4/ԵՀ հրահանգի հոդված 3, կետ 1	Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման մասին օրենքի նախագծի և Տեղեկատվություն չտրամադրելու կամ մասնակի տրամադրելու ընթացակարգի սահմանման վերաբերյալ ենթաօրենսդրական ակտ(եր)ի մշակում,	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 91.1 և 91.5/
91.4	Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվություն չտրամադրելու կամ միայն մասնակի տեղեկատվություն տրամադրելու մասին որոշումների վերանայման ընթացակարգերի	Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման մասին օրենքի նախագծից բխող ենթաօրենսդրական ակտ(եր)ով սահմանել	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 91.1 և 91.5/

	սահմանում, 2003/4/ԵՀ հրահանգի 6-րդ հոդված:	տեղեկատվություն չտրամադրելու կամ միայն մասնակի տեղեկատվություն տրամադրելու մասին որոշումների վերանայման ընթացակարգերը:					
91.5	Հանրության շրջանակում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածման համակարգի ստեղծում, 2003/4/ԵՀ հրահանգի 7-րդ հոդված:	Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման մասին օրենքի նախագծով և նախագծից բխող ենթաօրենսդրական ակտ(եր)ով սահմանել տեղեկատվության տարածման համակարգերի, մեխանիզմների, հաս արակական կազմակերպությունն երին, ազդակիր համայնքներին և ՋԼՄ-երին տեղեկատվության տրամադրման և փոխանակման մեխանիզմների սահմանում:	2020 թ.-ի 1- ին եռամսյակ	Համաձայնագ իրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանությ ան նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Խնդրո առարկա գործընթացները մասամբ կանոնակարգվում են «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքի 7-14 հոդվածներով: Էլեկտրոնային եղանակով բնապահպանական տեղեկատվության /հաշվետվություններ, զեկույցն եր, ՇՄ որակի վերաբերյալ տեղեկատվություն, միջազգային պայմանագրեր, կոնվենցիաներ և այլն/ առկայության և տարածման վերաբերյալ 2003/4/ԵՀ հրահանգով ամրագրված դրույթների իրականացման մասով՝ ՇՄ նախարարության պաշտոնական ինտերնետային կայքում /www.env.am/ տեղադրված է և պարբերաբար թարմացվում է խնդրո առարկա ողջ տեղեկատվությունը՝ ղեկավարվելով ՀՀ բնապահպանության նախարարի 02.10.2017թ.-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության

						<p>պաշտոնական ինտերնետային կայքի թարմացման և տեղեկատվության տեղադրման կարգը հաստատելու մասին» N338-Ա հրամանով:</p> <p>E-draft.am-ը միասնական կայք է, որը նախատեսված է Իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման համար և որը սկսել է գործել 2017 թվականին: Այն հնարավորություն է ընձեռում յուրաքանչյուրին ծանոթանալ պետական մարմինների ներկայացրած իրավական ակտերի նախագծերին, ներբեռնել նախագծերը, իսկ գրանցված (որպես անհատ կամ իրավաբանական անձ) օգտատերերին՝ քվեարկել կողմ կամ դեմ և ներկայացնել առաջարկություններ:</p> <p>«Առաջարկությունների ամփոփումը՝ դրանց մերժման կամ ընդունման հիմնավորմամբ: Հանրային քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգի համաձայն՝ ամփոփաթերթը, արձանագրությունը և լրամշակված նախագիծը տեղադրվում են հանրային քննարկումներ կազմակերպող մարմնի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, ինչպես նաև e-draft.am միասնական կայքում: Ստացված առաջարկությունների վերլուծության, ինչպես նաև</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>դրանց ամփոփման արդյունքում հանրային քննարկում իրականացնող մարմինն ընդունված առաջարկների հիման վրա կատարում է նախագծի անհրաժեշտ լրամշակումներ»</p> <p>Օրենսդրության առցանց հրապարակման ներկայիս 'ԱՐԼԻՍ' ('Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ') համակարգը հասանելի է և լայնորեն օգտագործվում է իրավաբանների, դատարանների և հանրության կողմից: Կայքի ինտերնետային հասցեներն են՝ http://www.arlis.am, http://www.laws.am, http://www.legislation.am: Կայքի օրենսդրական բազան ներառում է «ՀՀ պաշտոնական տեղեկագրերում», «ՀՀ գերատեսչական նորմատիվ ակտերի տեղեկագրերում», «Երևանի իրավական ակտերի տեղեկագրերում», «Համայնքների նորմատիվ իրավական ակտերի» ժողովածուները, «Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի պաշտոնական տեղեկագրերում» և այլ պարբերականներում հրատարակված և միասնական կայքում ներկայումս ամեն օր հրապարակվող իրավական ակտերը: Բացի վերոնշյալ</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>իրավական ակտերից, կայքն ընդգրկում է նաև ՀՀ կառավարության և ՀՀ վարչապետի անհատական որոշումները, ՀՀ կառավարության նիստի արձանագրությունների քաղվածքները, լոկալ ակտերը. ԵՏՄ ակտերը, վճռաբեկ դատարանի որոշումները և այլն:</p> <p>Էլեկտրոնային հարցումների միասնական հարթակը (www.e-request.am) հասանելի է 2018 թվականից՝ հնարավորություն ընձեռելով կազմակերպություններին և քաղաքացիներին Էլեկտրոնային հարցում ուղարկել պետական բոլոր մարմիններին:</p> <p>ՀՀ Ջրային օրենսգրքի 20-րդ հոդվածի համապատասխան հասարակայնության ծանուցման են ենթակա ջրի ազգային քաղաքականության հիմնադրույթների նախագիծը, ջրի ազգային ծրագրի նախագիծը, ջրավազանային կառավարման պլանների նախագծերը, ջրօգտագործման քննարկվող թույլտվությունները, ջրերի ստանդարտների նախագծերը, ջրերի սակագնային ռազմավարության նախագիծը: Եթե ջրային</p>
--	--	--	--	--	--	---

							<p>ռեսուրսների որակը կամ քրոգտագործումը վտանգ է սպառնում մարդկանց կյանքին կամ անվտանգությանը, կամ եթե աղտոտվում են ջրային ռեսուրսները, ապա այդ մասին տեղյակ յուրաքանչյուր անձ կարող է տվյալ իրավիճակի և դրա տեղանքի մասին ծանուցել Ջրային ռեսուրսների կառավարման և պահպանության մարմնին: Ջրային ռեսուրսներն աղտոտողը պարտավոր է այդ մասին անհապաղ տեղյակ պահել Ջրային ռեսուրսների կառավարման և պահպանության մարմնին: Ջրային ռեսուրսների կառավարման և պահպանության մարմնին այս մասին անհապաղ տեղյակ է պահում հասարակությանը՝ երաշխավորելով վտանգի տակ գտնվող անձանց դիսկի աստիճանը և տեղեկացնում հնարավոր հետևանքների մասին: Ջրային բնագավառում տեղեկատվություն ստանալու համար յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի դիմել համապատասխան մարմին և 30 օրվա ընթացքում ստանալ պատասխան, բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի: Ջրային բնագավառում տեղեկատվության տրամադրման կարգը հաստատում է կառավարությունը:</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

							«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի համաձայն իրականացվում է հիմնադրության փաստաթղթի՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական գնահատման և նախատեսվող գործունեության բոլոր կատեգորիաների՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության հանրային ծանուցման, քննարկումներ և լուսմներ:
92	Շրջակա միջավայրին վերաբերող որոշակի նախագծերի և ծրագրերի կազմման մասով հանրային մասնակցությունը սահմանող և հանրային մասնակցության և արդարադատության մատչելիության վերաբերյալ խորհրդի 85/337/ԵՏՀ և 96/61 /ԵՀ հրահանգները փոփոխող՝ Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2003 թվականի մայիսի 26-ի 2003/35/ԵՀ հրահանգ						
92.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) նշանակում	Շրջակա միջավայրի ոլորտային իրավական ակտերում հանրային մասնակցության, խորհրդակցության, ինչպես նաև հանրային առաջարկությունները և կարծիքները հաշվի առնելու պահանջների և մեխանիզմների վերանայում և, անհրաժեշտության դեպքում, ամրագրում: Ինստիտուցիոնալ	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/

		կարողությունների հզորացում վերոնշյալ միջոցառման շրջանակներում:					
92.2	Հանրությանը տեղեկատվության տրամադրում նախատեսող մեխանիզմի սահմանում, 2003/35/ԵՀ հրահանգի 2(2)(a) և 2(2)(d) հոդվածներ:	Շրջակա միջավայրի ոլորտային իրավական ակտերում հանրային մասնակցության, խորհրդակցության, ինչպես նաև հանրային առաջարկությունները և կարծիքները հաշվի առնելու պահանջների և մեխանիզմների վերանայում և, անհրաժեշտության դեպքում, ամրագրում: Ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում վերոնշյալ միջոցառման շրջանակներում:	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/
92.3	Հանրային քննարկումների մեխանիզմի սահմանում, 2003/35/ԵՀ հրահանգի 2(2)(b) և 2(3) հոդված:	Շրջակա միջավայրի ոլորտային իրավական ակտերում հանրային մասնակցության, խորհրդակցության, ինչպես նաև հանրային առաջարկությունները և կարծիքները	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	/Տես կետ 89.1/

		<p>հաշվի առնելու պահանջների և մեխանիզմների վերանայում և, անհրաժեշտության դեպքում, ամրագրում: Ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում վերոնշյալ միջոցառման շրջանակներում:</p>					
92.4	<p>Հանրային մեկնաբանությունները և կարծիքները որոշումների կայացման ընթացքում հաշվի առնելուն ուղղված մեխանիզմի սահմանում (2(2)(c) հոդված:</p>	<p>Շրջակա միջավայրի ոլորտային իրավական ակտերում հանրային մասնակցության, խորհրդակցության, ինչպես նաև հանրային առաջարկությունները և կարծիքները հաշվի առնելու պահանջների և մեխանիզմների վերանայում և, անհրաժեշտության դեպքում, ամրագրում: Ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում վերոնշյալ միջոցառման շրջանակներում:</p>	<p>2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ</p>	<p>Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում</p>	<p>Բնապահպանության նախարարություն</p>	<p>ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning</p>	<p>/Տես կետ 89.1/</p>
92.5	<p>Վարչական և դատական մակարդակներում</p>	<p>Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության</p>	<p>2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ</p>	<p>Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց</p>	<p>Հիմնական կատարող՝ Բնապահպանությ</p>	<p>ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար</p>	<p>/Տես կետ 89.1/</p>

	արդյունավետ, ժամանակին իրականացվող և չափազանց մեծ ծախսեր չընդգրկող արդարադատության մատչելիության երաշխավորում հանրության (ներառյալ ոչ կառավարական կազմակերպությունների) համար (3(7) և 4(4) հոդվածներ, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում և աղտոտման համատեղ կանխարգելում և վերահսկում), 2003/35/ԵՄ հրահանգ	մասին օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագծի մշակում և անհրաժեշտության դեպքում այլ իրավական ակտերի մշակում		հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	ան նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	
93	Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2004 թվականի ապրիլի 21-ի 2004/35/ԵՀ հրահանգ՝ շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի կանխարգելման և վերականգնման մասով բնապահպանական պատասխանատվության մասին՝ փոփոխություններով						
93.1	2004 թվականի Ապրիլի 21-ի 2004/35/ԵՀ հրահանգ Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Ներպետական օրենսդրության ընդունում	2019-2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2004/35/ ԵՀ հրահանգի դրույթը ենթակա է կիրարկման Համաձայնագիրն ուժի մեջ Մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	Սույն կետի կատարման իրավասու մարմիններն են՝ շրջակա միջավայրի նախարարությունը՝ համաձայն «Շրջակա միջավայրի նախարարության կանոնադրությունը հաստատելու մասին» ՀՀ վարչապետի 11.06.2018թ. N 745-Լ որոշման հավելվածի 11-րդ կետի 3-րդ ենթակետի և բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը՝ համաձայն «Բնապահպանության և

							ընդերքի տեսչական մարմնի կանոնադրությունը հաստատելու մասին» ՀՀ վարչապետի 11.06.2018թ. N 733-Լ որոշման հավելվածի 12-րդ կետի 4-րդ ենթակետի:
93.2	2004 թվականի Ապրիլի 21-ի 2004/35/ԵՀ հրահանգ (5-7-րդ հոդվածներ և 2-րդ հավելված)	Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի կանխարգելման և վերացման ընթացակարգերի, ինչպես նաև աղտոտողի կողմից վնասի կանխարգելման և վերացմանն ուղղված ծախսերի կատարման պարտավորությունների մեխանիզմի ներդրման օրենսդրական փաթեթի մշակում,	2019-2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2004/35/ԵՀ հրահանգի դրույթները ենթակա են կիրարկման Համաձայնագիրն ուժի մեջ Մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	2020 թվականի հունվարի 27-ից 31-ը <i>Թայեքս</i> Եվրամիություն տեխնիկական և օժանդակության տեղեկատվության փոխանակման գործիքի ներքո կայացել է փորձագիտական առաքելություն՝ Ընդերքօգտագործման արդյունքում խախտված հողերի ռեկուլտիվացման օրենսդրական կարգավորումները ԵՄ դիրեկտիվներին համապատասխանեցնելու վերաբերյալ: 2020թ. հուլիսի 20-24-ը <i>Թայեքս</i> Եվրամիություն տեխնիկական և օժանդակության տեղեկատվության փոխանակման գործիքի ներքո կայացել է փորձագիտական առաքելություն՝ Շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի կանխարգելման և վերականգնման մասով բնապահպանական պատասխանատվության մասին ԵՄ 2004/35 հրահանգին ազգային օրենսդրության մոտարկման նպատակով:

							Ներկայումս ՇՄՆ կողմից նախապատրաստվում է ԵՄ ԹՎինինգ ծրագրի իրականացման համար ծրագրային փաթեթի մշակման գործընթացը՝ շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի կանխարգելման և վերականգնման մասով բնապահպանական պատասխանատվության համակարգի բարելավման նպատակով:
93.3	2004/35/ԵՀ հրահանգ (3(1) հոդված և III հավելված)	Գործունեության վտանգավոր տեսակների համար խիստ պատասխանատվության սահմանում	2019-2025 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2004/35/ԵՀ հրահանգի դրույթները ենթակա են կիրարկման Համաձայնագիրն ուժի մեջ Մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	Ներկա փուլում ընթանում են ուսումնասիրման և գնահատման աշխատանքները
93.4	Օպերատորների համար անհրաժեշտ կանխարգելիչ և վերականգնող միջոցներ ձեռնարկելու պարտավորությունների՝ ներառյալ ծախսերի վճարման պատասխանատվության սահմանում (5-	Շրջակա միջավայրին վնաս հասցվող վնասի կանխարգելման և վերացմանն ուղղված օրենսդրական փաթեթի մշակում, այդ թվում օպերատորների գործունեության	2019-2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2004/35/ԵՀ հրահանգի դրույթները ենթակա են կիրարկման Համաձայնագիրն ուժի մեջ Մտնելուց հետո՝ 5	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	Շրջակա միջավայրին վնաս հասցվող վնասի կանխարգելման և վերացմանն ուղղված միջոցառումները նախատեսվում է իրականացնել փուլային կտրվածքով: Առաջին փուլում նախատեսվում է ջրային ռեսուրսների հասցվող վնասի կանխարգելմանն ուղղված

	րդ, 6-րդ, 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ և 10-րդ հոդվածներ)	ընթացակարգերը սահմանում:		տարվա ընթացքում			օրենսդրական բարեփոխումներ՝ ջրօգտագործման և վնասակար նյութերը ջրային ավազան արտանետելու համար վճարների դրույքաչափերը վերանայելու միջոցով: Ներկայումս «ԵՄ-ն՝ շրջակա միջավայրի համար. ջրային ռեսուրսներ և շրջակա միջավայրի տվյալներ» ծրագրի շրջանակներում իրականացվում է ուսումնասիրություն բնօգտագործման վճարների (ջրօգտագործման համար) և բնապահպանական վճարների (վնասակար նյութեր ջրային ավազան արտանետելու համար) կառուցվածքը և դրույքաչափերը փոփոխելու հնարավորությունների և խոչընդոտների վերաբերյալ, որի շրջանակներում նախատեսվում է համապատասխան իրավական ակտի մշակում:
93.5	Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի դեպքում ազդեցություն կրած անձանց կողմից՝ ներառյալ բնապահպանական ոչ կառավարական կազմակերպությունների կողմից, իրավասու	Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի արդյունքում վնաս կրած անձանց փոխհատուցման մեխանիզմների սահմանում	2019-2025 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2004/35/ԵՀ հրահանգի դրույթները ենթակա են կիրարկման Համաձայնագիրն ուժի մեջ Մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	Ներկա փուլում ընթանում են ուսումնասիրման և գնահատման աշխատանքները

	մարմիններից գործողությունների ձեռնարկում պահանջելու համար մեխանիզմների (ներառյալ անկախ վերանայման) սահմանում (12-րդ և 13-րդ հոդվածներ)						
Օդի որակը							
94	Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2008 թվականի մայիսի 21-ի 2008/50/ԵՇ հրահանգ՝ Եվրոպայի համար մթնոլորտային օդի որակի և ավելի մաքուր օդի մասին						
94.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում հոդվածներ	«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» նոր խմբագրությամբ օրենքի նախագծի մշակում համաձայն	2022-1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն,	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը ս/թ դեկտեմբերի 12-ին ընդունվել է ԱԺ կողմից երկրորդ ընթերցմամբ և ամբողջությամբ: Ներկայումս մեկնարկել է նոր օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակման գործընթացը :
94.2	Գոտիների և ազլոմերացիաների սահմանում և դասակարգում (4-րդ և 5-րդ հոդվածներ	ենթաօրենսդրական ակտի մշակում, որով կսահմանվեն նորմատիվամեթոդական գնահատման չափանիշները և ըստ դրանց գոտիների և ազլոմերացիաների դասակարգումը, օդն աղտոտող նյութերի մասով մթնոլորտային օդի	2025թ. 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Իրականացվել են ՀՀ-ում ոլորտի իրավական դաշտի առկա բացերի և ԵՄ օրենսդրության հետ մոտարկման վերլուծության աշխատանքները:

		որակի գնահատման համակարգը, օդի որակի պահպանության պլանները այն գոտիների և ագլոմերացիաների համար, որտեղ աղտոտող նյութերի մակարդակները գերազանցում են սահմանային/նպատակային արժեքը:					
94.3	Գնահատման վերին և ստորին շեմերի և սահմանային արժեքների սահմանում (5-րդ և 13-րդ հոդվածներ)	Մթնոլորտային օդի որակի գնահատման, մթնոլորտային օդի աղտոտվածության կրիտիկական մակարդակների և կրիտիկական բեռնվածության շեմի որոշման կարգի մշակում և դրանից բխող միջոցառումների ծրագիր	2025 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2024 Twinning	Տես կետ 94.2
94.4	Օդն աղտոտող նյութերի մասով մթնոլորտային օդի որակի գնահատման համակարգի սահմանում (5-րդ, 6-րդ և 9-րդ հոդվածներ)	Մթնոլորտային օդի որակի գնահատման, մթնոլորտային օդի աղտոտվածության կրիտիկական մակարդակների և կրիտիկական բեռնվածության շեմի որոշման նորմատիվամեթոդական փաստաթղթերի փաթեթի մշակում/	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Տես կետ 94.2

94.5	Օդի որակի պահպանության պլանների սահմանում այն գոտիների և ազլումերացիաների համար, որտեղ աղտոտող նյութերի մակարդակները գերազանցում են սահմանային/նպատակային արժեքը (23-րդ հոդված)	«Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների» հիման վրա աղտոտվածության բարձր պոտենցիալ ունեցող աղտոտման աղբյուրների համար տեխնիկական նորմատիվներ մշակելու համար նորմատիվամետոդական փաստաթղթերի փաթեթի մշակում/	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Տես կետ 94.2
94.6	Այն գոտիների և ազլումերացիաների համար կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի սահմանում, որոնցում գոյություն ունի զգուշացման շեմերի գերազանցման վտանգ (24-րդ հոդված)	Գործող իրավական ակտերի վերանայում և լրամշակում, որոնցով կսահմանվեն այն գոտիների և ազլումերացիաների համար կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերը, որոնցում գոյություն ունի զգուշացման շեմերի գերազանցման վտանգ	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2024 Twinning	Տես կետ 94.2
94.7	Հանրությանը տեղեկատվության տրամադրման համակարգի ստեղծում (26-րդ հոդված)	Հանրության տեղեկատվության տրամադրման համակարգի ստեղծում՝ համաձայն Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Տես կետ 94.2

		տրամադրման մասին օրենքի նախագծի, որը պետք է մշակվի՝ համաձայն Միջոցառում 51-ի					
95	Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2004 թվականի դեկտեմբերի 15-ի 2004/107/ԵՀ հրահանգ՝ մթնոլորտային օդում արսենի, կադմիումի, սնդիկի, նիկելի և արոմատիկ բազմացիկլիկ ածխաջրածինների մասին						
95.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Մթնոլորտային օդի որակի գնահատման չափանիշների համապատասխանեցում Եվրոպական ստանդարտներին	2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Սույն թվականի հունիսի 19-22-ը Թայեքս գործիքակազմի շրջանակներում կայացել է փորձագետների այց Հայաստանի Հանրապետություն: Փորձագետների այցի նպատակն էր ազգային իրավական դաշտի ստեղծման, կատարելագործման նպատակով մշակել գործողությունների ծրագիր, հիմք ընդունելով «Եվրոպայի համար մթնոլորտային օդի որակի և ավելի մաքուր օդի մասին» 2008/50/ԵՄ և «Արդյունաբերական արտանետումների մասին» 2010/75/ԵՄ հրահանգների հիմնական դրույթները, ինչպես նաև ՀՀ-ԵՄ համաձայնագրի կիրարկման ճանապարհային քարտեզի (ՀՀ վարչապետի 2019-ի հունիսի 1-ի թիվ 666-Լ որոշման հավելված) «Շրջակա միջավայր» գլխի 95 և 107 բաժիններում ընդգրկված միջոցառումները:
95.2	Գնահատման վերին և ստորին շեմերի (4(6) հոդված) և նպատակային	Գործող իրավական ակտերի լրամշակում գնահատման վերին և ստորին շեմերը և	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6	Բնապահպանության նախարարություն.	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	Տես կետ 95.1

	արժեքների (3-րդ հոդված) սահմանում	նպատակային արժեքները, ինչպես նաև գոտիները և ագլոմերացիաները սահմանելու նպատակով,		տարվա ընթացքում	Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	
95.3	Գոտիների և ագլոմերացիաների սահմանում և դասակարգում (3-րդ և 4(6) հոդվածներ)	Գործող իրավական ակտերի լրամշակում գնահատման վերին և ստորին շեմերը և նպատակային արժեքները, ինչպես նաև գոտիները և ագլոմերացիաները սահմանելու նպատակով,	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն. Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Տես կետ 95.1
95.4	2004/107/ԵՀ հրահանգի հոդված 4	Գործող իրավական ակտերի լրամշակում աղտոտող նյութերի մասով մթնոլորտային օդի որակի գնահատման համակարգի սահմանումը ներառելու նպատակով:	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2024 Twinning	Տես կետ 95.1
95.5	2004/107/ԵՀ հրահանգի հոդված 3	Ներկայումս իրականացվող միջոցառումների վերանայում համապատասխան աղտոտող նյութերի մասով օդի որակը պահպանելուն և բարելավելուն ուղղված գործողությունների կատարելագործումը և առավել նպատակային ուղղվածությունը	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Տես կետ 95.1

		ապահովելու նպատակով:					
96	Որոշակի հեղուկ վառելիքներում ծծմբի պարունակության նվազեցման վերաբերյալ 93/12/ԵՏՀ հրահանգը փոփոխող՝ խորհրդի 1999 թվականի ապրիլի 26-ի 1999/32/ԵՀ հրահանգ՝ փոփոխություններով						
96.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի	Ըստ անհրաժեշտության գործող օրենսդրության վերանայում, լիազոր մարմնի սահմանում	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Հիմնական կատարող՝ Բնապահպանության նախարարություն, առաջարկում ենք քննարկել Տրանսպորտի և կապի նախարարության՝ որպես երկրորդական կատարող լինելու հարցը:	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Խնդիրը կարգավորվում է ԵԱՏՄ TP TC 013/2011 տեխնիկական կանոնակարգով: Լիազոր մարմինը սահմանված է՝ համաձայն Կառավարության կառուցվածքի և գործունեության մասին օրենքով Շրջակա միջավայրի նախարարությանը վերապահված լիազորությունների:
96.2	Վառելիքի նմուշառման արդյունավետ համակարգի և ծծմբի պարունակության որոշմանն ուղղված վերլուծության համապատասխան անալիտիկ մեթոդների սահմանում (6-րդ հոդված)	Վառելիքի նմուշառման արդյունավետ համակարգի և ծծմբի պարունակության որոշմանն ուղղված վերլուծության համապատասխան անալիտիկ մեթոդները սահմանող իրավական ակտի նախագծի մշակում,	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 2 տարվա ընթացքում	Հիմնական կատարող՝ Բնապահպանության նախարարություն, առաջարկում ենք քննարկել Տրանսպորտի և կապի նախարարության՝ որպես երկրորդական կատարող լինելու հարցը:	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	013/2011 ԵԱՏՄ տեխ. կանոնակարգով արդեն իսկ սահմանվել են սույն հրահանգի դրույթները (սակայն որոշակիորեն տարբերվող): Միաժամանակ, հարկ է նշել, որ դեռևս ՀՀ-ԵՄ ՀԸԳՀ ՃՔ-ի բանակցային գործընթացում եվրոպական կողմը համաձայնվել է ընդունել ԵԱՏՄ կանոնակարգերով արդեն իսկ կարգավորվող հարցերի գերակայությունը /մասնավորապես 96.3 կետի համար/: Հետևաբար առաջարկվում է 96.1, 96.2 կետերի կատարումը համարել իրականացված:

96.3	Մագրութի և նավթաթորվածքի (գազային յուղի) օգտագործման արգելում այն դեպքում, երբ հողում դրանց կիրառման ժամանակ ծծմբի պարունակությունը գերազանցում է սահմանված սահմանային արժեքները (3(1) հոդված, եթե կիրառելի չեն 3 (2) և 4(1) հոդվածներում նշված բացառությունները)	կարգավորվում է Եվրասիական տնտեսական միության տեխնիկական կանոնակարգով 013/2011					
97	94/63/ԵՀ հրահանգ՝ բենզինի պահման և բեռնափոխման կայաններից լցակայաններ դրա մատակարարման արդյունքում առաջացող՝ ցնդող օրգանական միացությունների (SOU) արտանետումների նկատմամբ վերահսկողության մասին						
97.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Ըստ անհրաժեշտության գործող օրենսդրության վերանայում, լիազոր մարմնի սահմանում	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն , Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն, Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն	Աջակցության անհրաժեշտություն չկա	Լիազոր մարմինը սահմանված է
97.2	Բենզինի պահման և բեռնափոխման բոլոր կայանների հայտնաբերում (2-րդ հոդված)	Բենզինի պահման և բեռնափոխման բոլոր կայանների հայտնաբերում	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն , Տրանսպորտի, կապի և	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2025	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

					տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն,	Twinning	
					Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն		
97.3	Բեռնափոխման կայաններում և լցակայաններում պահեստարաններից և բեռնափոխման կայաններում շարժական կոնտեյներների բեռնման/բեռնաթափման ընթացքում բենզինի կորստի կրճատմանն ուղղված տեխնիկական միջոցների սահմանում (3-րդ, 4-րդ և 6-րդ հոդվածներ և III հավելված)	բենզինի կորստի կրճատմանն ուղղված տեխնիկական միջոցների սահմանում	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն , Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն, Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2025 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
97.4	Բոլոր ավտոցիստեռների բեռնման կամրջակների և շարժական կոնտեյներների պահանջներին համապատասխանության պահանջի սահմանում (4-րդ և 5-րդ հոդվածներ)	Օրենսդրական փոփոխությունների իրականացում Ավտոցիստեռների բեռնման կամրջակների և շարժական կոնտեյներների համապատասխանության պահանջի սահմանման նպատակով	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն , Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն, Տնտեսական զարգացման և	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2025 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

					ներդրումների նախարարություն		
98	2004/42/ԵՀ հրահանգ՝ որոշակի ներկերում, լաքերում և փոխադրամիջոցների երեսմշակման ապրանքներում օրգանական լուծույթների օգտագործման հետևանքով ցնդող օրգանական միացությունների արտանետումների սահմանափակման մասին						
98.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Հարցը կկարգավորվի Եվրասիական տնտեսական միության տեխնիկական Լաքաներկային նյութերի անվտանգության մասին կանոնակարգի ընդունումից հետո:	ԵԱՏՄ համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգը դեռևս չի ընդունվել, այդ պատճառով հարցը լրացուցիչ ուսումնասիրության կարիք ունի				
98.2	ՑՕՄ-ի առավելագույն պարունակության սահմանային արժեքների սահմանում (հոդված 3 և հավելված 2)	Հարցը կկարգավորվի Եվրասիական տնտեսական միության տեխնիկական Լաքաներկային նյութերի անվտանգության մասին կանոնակարգի ընդունումից հետո:	ԵԱՏՄ համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգը դեռևս չի ընդունվել, այդ պատճառով հարցը լրացուցիչ ուսումնասիրության կարիք ունի				
Ջրի որակը և պաշարների կառավարումը							
99	Ջրային քաղաքականության ոլորտում Համայնքի գործողությունների շրջանակը սահմանող՝ Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2000 թվականի հոկտեմբերի 23-ի 2000/60/ԵՀ հրահանգ՝ փոփոխություններով						
99.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում,	«Հ ջրային օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի մշակում, վերջնիս	2023թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն, Առողջապահության նախարարություն Արտակարգ իրավիճակների նախարարության	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX Twinning	2021 թվականի ապրիլի 8-ին ընդունվել է «Նոր կառուցվող փոքր հիդրոէլեկտրակայանների ջրօգտագործման թույլտվությունների հայտերի մերժում նախատեսված՝ Հայաստանի Հանրապետության Կարմիր գրքում գրանցված կամ

		ընդունումից հետո «Փոքր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցման և շահագործման համար արգելված գետերի ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ: ՓՀԷԿ-րի կառուցման և շահագործման արդյունքում ջրային էկոհամակարգերի և ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցության մեղմանն ուղղված իրավական ակտերի մշակում, դրանց կառուցման համար արգելված գետերի ցանկի սահմանում)			Ջրային տնտեսության կոմիտե		տարածքին բնորոշ՝ էնդեմիկ ձկնատեսակների ձվադրավայրեր հանդիսացող կամ դերիվացիոն խողովակներով 40 տոկոս և ավելի ծանրաբեռնված գետերի ցանկը սահմանելու մասին» N 488-Ն Կառավարության որոշումը:
99.2	Գետերի ավազանների տարածքների որոշում և համապատասխան համակարգում՝ ուղղված աշխարհի գետերի, լճերի և առափնյա ջրերի պահպանությանը (3(1)-3(7) հոդված)	Գետերի ավազանների տարածքների որոշում և համապատասխան համակարգում՝ ուղղված աշխարհի գետերի, լճերի և առափնյա ջրերի պահպանությանը,	Կետը չի կարող կատարվել հաշվի առնելով հարևան 2 երկրի հետ դիվանագիտական կապերի բացակայությունը:				
99.3	Գետերի ավազանների տարածքների բնութագրերի վերլուծություն (5-րդ հոդված)	կատարված է մասամբ, անհրաժեշտ է նախկինում կատարված աշխատանքների վերլուծություն,	2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Հիմնական կատարող՝ Բնապահպանության նախարարություն, համակատարողներ՝ Տնտեսական	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022	Գետերի ավազանների տարածքների բնութագրերի վերլուծությունը իրականացվում ջրավազանային կառավարման պլանների շրջանակներում:

		բացերի բացահայտում, համապատասխան վերլուծություն և իրավական ակտերի նախագծերի մշակում			զարգացման և ներդրումների նախարարություն Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն Ջրային կոմիտե		Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1912-Ն և N1909-Ն որոշումներով հաստատվել են Սևանի և Հրազդանի ջրավազանային կառավարման պլանները, որոնցում առկա են գետերի ավազանների բնութագրերը: Մշակման փուլում գտնվող Հյուսիսային, Հարավային ջրավազանային կառավարման պլաններում նույնպես կատարվելու է գետերի բնութագրերի վերլուծություն:
99.4	Ջրի որակի դիտանցման ծրագրերի ստեղծում (8-րդ հոդված)	<p>Մակերևութային և ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի նոր ծրագրերի մշակում, ջրի որակի դիտանցման ծրագրերի ստեղծում և համապատասխան ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում,</p> <p>Խմելու ջրի նորմերի փոփոխության նախագծի մշակում՝ հրահանգի պահանջներին համապատասխան</p>	2023թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն, Առողջապահության նախարարություն Արտակարգ իրավիճակների նախարարության Ջրային տնտեսության կոմիտե	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX Twinning	Մակերևութային և ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի նոր ծրագրերի մշակումը տեղի է ունենում ջրավազանային կառավարման պլանների մշակման շրջանակում: Մինչ այժմ, մշակվել և ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվել է 3 ջրավազանային կառավարման պլան՝ համապատասխան մոնիթորինգային ծրագրերով, ԵՄՋՆ+ ծրագրի շրջանակում 2019-2020թթ. մշակվել են Սևան և Հրազդան ՋԿՏ-ների մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի ծրագրերը ԵՄ ջրային շրջանակային դիրեկտիվի պահանջների և սկզբունքների համաձայն: Հաշվի առնելով ընթացիկ պահանջները և մշակված ջրավազանային

							<p>կառավարման պլաններում տրված առաջարկությունները՝ վերնայվել է մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի դիտացանցը, որը հաստատվել է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի 2021թ հունիս 15-ի N212-Լ հրամանով:</p> <p>Մակերևութային և ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի ծրագրերի մշակումն իրականացվում է ջրավազանային կառավարման պլանների մշակման շրջանակում և վերանայվում է պլանների վերնայմանն զուգընթաց՝ կրելով շարունակական բնույթ:</p> <p>Ներկայումս, «ԵՄ-ն՝ շրջակա միջավայրի համար. ջրային ռեսուրսներ և շրջակա միջավայրի տվյալներ» ծրագրի ֆինանսավորմամբ մշակվում է Հյուսիսային ԶԿՊ-ը, որի շրջանակում կմշակվեն նաև Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի ծրագրերը:</p>
99.5	Գետերի ավազանների կառավարման պլանների կազմում, խորհրդակցությունն	ենթակա են մոտարկման մասամբ, մասնավորապես՝ ջրային	2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5	Հիմնական կատարող՝ Բնապահպանության նախարարություն,	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1912-Ն և N1909-Ն որոշումներով հաստատվել են Սևանի և Հրազդանի

	<p>եր հանրության հետ և այդ պլանների հրապարակում (13-րդ և 14-րդ հոդվածներ)</p>	<p>օրենսդրության վերանայում և լիարժեք մոտարկում, այդ թվում նաև՝ վեց ջրավազանային տարածքային կառավարման բաժինների համար ջրավազանային տարածքային կառավարման պլանների վերանայում և հաստատում՝ 2000/60/ԵՀ հրահանգի պահանջների հետ մոտարկման նպատակով</p>		<p>տարվա ընթացքում:</p>	<p>համակատարողներ՝ Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն, Գյուղատնտեսության նախարարություն, Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական ռեսուրսների նախարարություն, Առողջապահության նախարարություն Տարածքային կառավարման նախարարություն</p>	<p>ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու</p>	<p>ջրավազանային կառավարման պլանները, որոնցով նույնպես իրականացվել է վերը նշված գործընթացը, իսկ Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման պլանի մշակումն իրականացվում է «ԵՄ-ն՝ շրջակա միջավայրի համար. ջրային ռեսուրսներ և շրջակա միջավայրի տվյալներ» ծրագրի շրջանակներում: Արարատյան, Հարավային և Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման պլանների մշակման ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով հայտարարվել է մրցույթ (ծածկագիր՝ ՇՄՆ-ԳՀ-ԾՁԲ-23/23), ինչի արդյունքում Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման պլանի մշակման համար հայտ է ներկայացրել «Ջինջ» ՍՊԸ-ն և վերջինիս հետ կնքվել է նախնական պայմանագիր: Հարավային ջրավազանային կառավարման պլանը ԱՄՆ ՄՁԳ-ի և շրջակա միջավայրի նախարարության համատեղ աշխատանքի արդյունքում գտնվում է մշակման փուլում: Արարատյան ջրավազանային կառավարման պլանի մշակման համար հայտարարվել է կրկնակի մրցույթ, սակայն կրկին հայտեր չեն ներկայացվել:</p>
100	<p>Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 23-ի 2007/60/ԵՀ հրահանգ՝ հեղեղումների ռիսկերի գնահատման և կառավարման մասին</p>						

100.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Կատարված է	Հետագա մոտարկման անհրաժեշտություն չկա				Հեղեղումների ռիսկի նախնական գնահատումները իրականացվել են, հեղեղումների վտանգ ունեցող տարածքները բացահայտվել են Հեղեղումների վտանգի քարտեզները և ռիսկերի քարտեզները պատրաստվել են: Հեղեղումների ռիսկերի կառավարման պլանները իրականացվում են:	
100.2	Հեղեղման ռիսկի նախնական գնահատման իրականացում, հոդվածներ 4-5,							
100.3	հեղեղումների վտանգի և ռիսկի քարտեզների կազմում, հոդված 6,							
100.4	հեղեղումների ռիսկի կառավարման պլանների կազմում, հոդված 7							
101	Խորհրդի 1991 թվականի մայիսի 21-ի 91/271/ԵՏՀ հրահանգ՝ քաղաքային կեղտաջրերի մաքրման մասին՝ փոփոխություններով							
101.3	Զգայուն ոլորտների և ազլումերացիաների որոշում, 91/271/ԵՄ հրահանգ, հոդված 5(1) և հավելված 2	Ջրաէկոհամակարգերի պահպանման գոտիների տեղայնացում և մարդածին ծանրաբեռնվածության հետևանքով ջրային ռեսուրսների բնական էկոհավասարակշռության խախտված վիճակի բացահայտում, ենթաօրենսդրական ակտի նախագծի մշակում	2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Կատարող՝ Բնապահպանության նախարարություն, առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Ազլումերացիաների որոշումը իրականացվում ջրավազանային կառավարման պլանների շրջանակներում: Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1912-Ն և N1909-Ն որոշումներով հաստատվել են Սևանի և Հրազդանի ջրավազանային կառավարման պլանները, որոնցում առկա են տարանջատված ազլումերացիաներ : Մշակման փուլում գտնվող Հյուսիսային, Հարավային ջրավազանային կառավարման պլաններում նույնպես առանձնացվելու են հստակ ազլումերացիաներ:	

103	Խորհրդի 1991 թվականի դեկտեմբերի 12-ի 91/676/ԵՏՀ հրահանգ՝ գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետևանքով առաջացող աղտոտման դեմ ջրերի պաշտպանության վերաբերյալ՝ փոփոխություններով						
103.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Գործող օրենսդրության վերանայում, լիազոր մարմնի սահմանում, եթե սահմանված չէ	2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ .	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 4 տարի ժամկետում	Կատարողներ՝ Բնապահպանության նախարարություն, Գյուղատնտեսության նախարարություն,	Աջակցության անհրաժեշտություն չկա	Գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետևանքով առաջացող աղտոտման աղբյուրները գնահատված են Սևանի (Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1912-Ն որոշում) և Հրազդանի (Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1909-Ն որոշում) պլաններում: Նշված գնահատումը կիրականցվի նաև Ախուրյանի, Արարատյան, Հյուսիսային և Հարավային ջրավազանային կառավարման նոր պլանների մշակման շրջանակներում:
103.2	Աղտոտված կամ վտանգված ջրերի հայտնաբերում և նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների սահմանում, 91/676/ԵՏՀ հրահանգի 3-րդ հոդված:	Աղտոտված կամ վտանգված ջրերի հայտնաբերման ընթացակարգերը սահմանված են: Նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիները սահմանող իրավական ակտերի նախագծերի մշակում:	2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ .	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 4 տարի ժամկետում	Կատարողներ՝ Բնապահպանության նախարարություն, Գյուղատնտեսության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	2022 թվականի հուլիսի 7-ին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից ընդունվել է «ՀՀ ջրային օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» NՀՕ- 316 Ն օրենքը/, որով իրավական հիմք է նախատեսվել ջրային ռեսուրսների նիտրատներով խոցելի տարածքների հայտնաբերման չափորոշիչների և գյուղատնտեսական գործունեության արդյունքում ջրային ռեսուրսների նիտրատներով աղտոտման նվազմանն ու կանխարգելմանն ուղղված

						<p>միջոցառումների մշակման համար:</p> <p>Համաձայն Կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի N 1347-Ն որոշման սահմանվել են Ախորյանի ՋԿՏ-ի նիտրատների նկատմամբ խոցելի տարածքները: Կառավարության 2022 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 1912-Ն և N1909-Ն որոշումներով հաստատվել են Սևանի և Հրազդանի ջրավազանային կառավարման պլանները, որոնցով ևս սահմանված են նիտրատների նկատմամբ խոցելի տարածքները, վերանայվում են Արարատյան և Հարավային ջրավազանային կառավարման պլանները, որոնցով կսահմանվեն նաև համապատասխան տարածքներում նիտրատների նկատմամբ խոցելի տարածքները: Նիտրատներով խոցելի տարածքները կգնահատվեն և կսահմանվեն նաև Հյուսիսային ջրավազանային կառավարման պլանում: Նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիները առանձին նորմատիվ իրավական ակտով հաստատելու հարցը կդիտարկվի բոլոր ջրավազանային կառավարման տարածքների պլանների շրջանակներում</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>կատարված վերլուծությունների առկայություն դեպքում: Մակերևութային և ստորերկրյա ջրերում նիտրատների հայտանբերումը և նիտրատներով աղտոտված ջրային ռեսուրսների կամ դրանց հատվածների բացահայտումը, քանակության գնահատումը մաս է կազմում պետական մոնիթորինգի ծրագրի, և այդ աշխատանքները կրում են շարունակական բնույթ Աղտոտված կամ վտանգված ջրերի հայտնաբերում և նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների սահմանում միջոցառումն իրականացվում է ջրավազանային կառավարման պլանների մշակման շրջանակում, արդեն իսկ հաստատվել է 3 ջրավազանային կառավարման պլան և դրանցում ընդգրկված են նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիները: Ներկայումս, «ԵՄ-ն՝ շրջակա միջավայրի համար. ջրային ռեսուրսներ և շրջակա միջավայրի տվյալներ» ծրագրի ֆինանսավորմամբ մշակվում է Հյուսիսային ԶԿՊ-ը, որի շրջանակում տարանջատվելու են այդ ավազանի նիտրատների</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							նկատմամբ զգայուն գոտիները:
103.3	Պատշաճ գյուղատնտեսական գործելակերպի գործողությունների ծրագրերի և կանոնների սահմանում՝ նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների համար, 91/676/ԵՏՀ հրահանգի 4-րդ և 5-րդ հոդվածներ:	Պատշաճ Գյուղատնտեսական գործելակերպի գործողությունների ծրագրերը սահմանող իրավական ակտի նախագծում: Նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների համար գյուղատնտեսական գործելակերպի գործողությունների կանոնները սահմանող իրավական ակտի նախագծում:	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 8 տարի ժամկետում	Կատարողներ՝ Գյուղատնտեսության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետեանքով առաջացող աղտոտման շրջանակներում դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտի նախագծի մշակման հարցը կդիտարկվի բոլոր ջրավազանային կառավարման տարածքների պլանների շրջանակներում կատարված վերլուծությունների առակայություն դեպքում:
103.4	Գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետեանքով առաջացող աղտոտման շրջանակներում դիտանցման ծրագրերի սահմանում, 91/676/ԵՏՀ հրահանգի 6-րդ հոդված:	Գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետեանքով առաջացող աղտոտման շրջանակներում դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտի նախագծի մշակում	2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 4 տարի ժամկետում	Կատարողներ՝ Բնապահպանության նախարարություն, Գյուղատնտեսության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	Գյուղատնտեսական աղբյուրներից արտանետվող նիտրատների հետեանքով առաջացող աղտոտման շրջանակներում դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտի նախագծի մշակման հարցը կդիտարկվի բոլոր ջրավազանային կառավարման տարածքների պլանների շրջանակներում կատարված վերլուծությունների առակայության դեպքում:
Թափոնների կառավարում							
104	Որոշ հրահանգներ ուժը կորցրած ճանաչող՝ Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2008 թվականի նոյեմբերի 19-ի 2008/98/ԵՀ հրահանգ՝ թափոնների մասին						
104.3	«Աղտոտողը վճարում է» և արտադրողների	«Աղտոտողը վճարում է» և արտադրողների	2024	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	2022 թվականի հոկտեմբերից մեկնարկել է Շվեդիայի միջազգային զարգացման

	<p>ընդլայնված պատասխանատվության սկզբունքներին համապատասխան՝ ծախսերի ամբողջական փոխհատուցման մեխանիզմի սահմանում (14-րդ հոդված)</p>	<p>ընդլայնված պատասխանատվության սկզբունքներին համապատասխան՝ ծախսերի ամբողջական փոխհատուցման մեխանիզմի սահմանում (14-րդ հոդված)</p>		<p>հետո՝ 6 տարվա ընթացքում</p>		<p>ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX գնահատման առաքելություն 2020 Twinning</p>	<p>համագործակցության գործակալության կողմից ֆինանսավորվող «Հայաստանում թափոնների կառավարման համակարգի բարելավման» 4-ամյա ծրագիրը: Ծրագիրը կենտրոնանալու է թափոնների կառավարման ոլորտում կարողությունների զարգացման վրա՝ հիմք ընդունելով հետևյալ երեք ուղղությունները՝ արտադրողի ընդլայնված պատասխանատվության համակարգի մշակում և ընդունում, ընտրված պիլոտային համայնքում սկզբնաղբյուրից աղբի տարանջատման ազգային մոդելի մշակում և սկզբնաղբյուրում աղբի տարանջատման համակարգի ներդրում, թափոնների կառավարման ոլորտում կարողությունների զարգացում:</p> <p>Ծրագրի առաջին բաղադրիչի շրջանակներում մշակվել և շրջանառվել է շահագրգիռ մարմինների միջև <<Հայաստանում ԱԸՊ համակարգի ներդրման հայեցակարգային փաստաթղթի>> նախագիծը :</p>
<p>2.</p>	<p>խորհրդի 1999 թվականի ապրիլի 26-ի 1999/31/ԵՀ հրահանգ՝ աղբավայրերի մասին՝ փոփոխություններով</p>						

105.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Գործող օրենսդրության վերանայում և լիազոր մարմնի սահմանում	2021թ. 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	«Հ կառավարության 2019 օգոստոսի 8-ի թիվ 992-Ա որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության բնակավայրերում աղբահանության կազմակերպման և սանիտարական մաքրման ոլորտում լիազոր մարմին է ճանաչվել ՏԿԵՆը:
105.5	Աղբավայրերի շահագործման փուլում հսկողության և դիտանցման ընթացակարգերի, նաև լքման ենթակա աղբավայրերի համար փակման և վերականգնման ընթացակարգերի սահմանում (12-րդ և 13-րդ հոդվածներ)		2021թ. 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 3 տարվա ընթացքում	Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning	«Աղբավայրերի մոնիթորինգի իրականացման կարգը սահմանելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը (Նախագիծ) սահմանված կարգով շրջանառվելուց հետո ներկայացվել է վարչապետի աշխատակազմ և քննարկվել Տարածքային զարգացման և շրջակա միջավայրի նախարարական կոմիտեի 2023 թ. մայիսի 3-ի նիստի ընթացքում: Նիստի ընթացքում Նախագիծը որակի առումով չի քննարկվել, այն նախագահողի առաջարկությամբ հանվել է նիստի օրակարգից՝ հիմնավորմամբ, որ քանի դեռ ՀՀ-ում աղբավայրերի շահագործման կանոնակարգերն ընդունված չեն և գործող բազմաթիվ աղբանոցներն (չարտոնագրված աղբավայրերն) պատշաճ եղանակով չեն շահագործվում, մարդկանց առողջությանը և բնությանը պատճառելով մեծ

							<p>վնաս, ուստի ներկայումս ոչ նպատակային է հաստատել լիցենզավորված մի քանի աղբավայրերի մոնիթորինգի իրականացման կարգը: Խնդրի կարգավորման նպատակով՝ աշխատանքային կարգով մի շարք քննարկումներ են տեղի ունեցել փոխվարչապետի գրասենյակի և տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության հետ, սակայն աղբավայրերի հետ կապված լուծումներին ուղղված շրջակա միջավայրի առաջարկությունները տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից չեն ընդունվել: Ս.թ. մայիսի 22-ի N1/09.2/8588 գրությամբ վարչապետի աշխատակազմ է ներկայացվել շրջակա միջավայրի նախարարության առաջարկություններն՝ ուղղված ՀՀ-ում առկա և շահագործվող աղբավայրերի հաշվառմանը, դրանց կառավարման օրենսդրական կարգավորումների և աղբավայրերի պատշաճ շահագործման խնդիրների կարգավորմանը:</p> <p>Նախագիծը քննարկման փուլում է:</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

3.	Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2006 թվականի մարտի 15-ի 2006/21/ԵՀ հրահանգ՝ արդյունահանող արդյունաբերություններում գոյացող թափոնների կառավարման մասին						
106.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Ընդերքի մասին ՀՀ օրենսգիրք	Հետագա մոտարկման անհրաժեշտություն չկա				
106.2	Օպերատորների կողմից թափոնների կառավարման պլանների մշակումն ապահովող համակարգի ստեղծում (թափոնների գործածության օբյեկտների որոշում և դասակարգում. թափոնների բնութագրում) (4-րդ և 9-րդ հոդվածներ)	Հանքարդյունաբերական թափոնների կառավարման համակարգը կարգավորված է Ընդերքի մասին օրենսգրքի 5.1 գլխով (ուժի մեջ է մտել 2017թ)և դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերով	Հետագա մոտարկման անհրաժեշտություն չկա				
106.3	Թույլտվությունների, ֆինանսական երաշխիքների և տեսչական համակարգի ստեղծում (7-րդ, 14-րդ և 17-րդ հոդվածներ)	Թույլտվությունները, ֆինանսական երաշխիքները և տեսչական համակարգը կարգավորված է Ընդերքի մասին օրենսգրքի 5.1 գլխով (ուժի մեջ է մտել 2017թ.)և դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերով	Հետագա մոտարկման անհրաժեշտություն չկա				
106.4	Հանման հետևանքով առաջացած ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և	Ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2006/21/ԵՀ հրահանգի սույն դրույթները ենթակա են կիրարկման	Բնապահպանության և նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու	Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ընդերքօգտագործման արդյունքում առաջացած

	<p>դիտանցման ընթացակարգերի սահմանում (10-րդ հոդված)</p>	<p>դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող հրավական ակտի նախագծի մշակում</p>		<p>Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում</p>		<p>TAIEX 2023</p> <p>Twinning, ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀՃԲ-ի արդյունավետ հրականացման համար</p>	<p>ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների, ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցմանը վերաբերող հրավական դաշտի վերլուծություն հրականացնելու, համապատասխան կարգավորումներ մշակելու նպատակով շրջակա միջավայրի նախարարությունը դիմել է շահագրգիռ գերատեսչություններին և կառույցներին՝ ստորերկրյա խոռոչների վերաբերյալ (տեղադիրք, քանակ, վտանգավորություն, դասակարգում, դրանց նկատմամբ կատարվող հսկողական աշխատանքների մասին տվյալներ, խնդիրներ, օգտագործվող/կիրառվող նորմատիվ հրավական ակտեր, նորմեր, ստանդարտներ և այլն) ոլորտում առկա տեղեկատվության տրամադրման համար: Հավաքագրվել է ներկայացված տեղեկատվությունները:</p> <p>Շրջակա միջավայրի նախարարի մոտ 2023 թվականի մայիսի 5-ին կայացած գործակարգավարական խորհրդակցության N16 արձանագրության 1.1 կետի</p>
--	---	---	--	--	--	---	--

						<p>կատարման շրջանակում «Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ է ներկայացվել ՀՀ վարչապետի 2019թ. հունիսի 1-ի N666-Լ որոշման N1 հավելվածի ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒ ԴՐԱՆՑ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԿՆՔՎԱԾ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵՎ ԸՆԴՀԱՅՆՎԱԾ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԿԻՐԱՐԿՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵԶԻ 106.4 կետի՝ (Հանման հետևանքով առաջացած ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցման ընթացակարգերի սահմանում (10-րդ հոդված)) միջոցառման կատարումն ապահովելու համար նախատեսվող՝ Ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտի նախագծը՝ մշակման համար ֆինանսական միջոցների հայթայթման նպատակով:</p>
--	--	--	--	--	--	--

106.5	Լեռնահանքարդյունահանման թափոնների գործածության օբյեկտների փակման և փակմանը հաջորդող փուլերի ընթացակարգերի սահմանում (12-րդ հոդված)	Կարգավորված է Ընդերքի մասին օրենսգրքի 5.1 գլխով (ուժի մեջ է մտել 2017թ) և դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերով	Միջոցառումը կատարված է:				
106.6	Լեռնահանքարդյունահանման թափոնների գործածության փակված օբյեկտների ցանկի կազմում (20-րդ հոդված)	Կարգավորված է ՀՀ կառավարության 2017թ.-ի N-774 որոշմամբ	Միջոցառումը կատարված է:				
Բնության պաշտպանություն							
4. Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2009 թվականի նոյեմբերի 30-ի 2009/147/ԵՀ հրահանգ՝ վայրի թռչունների պահպանության մասին							
107.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Ազգային օրենսդրության ընդունում, լիազոր մարմնի սահմանում	Մինչև 2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	Սույն կետի կատարման իրավասու մարմինը շրջակա միջավայրի նախարարությունն է՝ համաձայն Կառավարության 2000 թվականի սեպտեմբերի 13-ի N560 որոշման և վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի 745-Լ որոշման 9-րդ կետի 1-ին ենթակետի:
107.2	Թռչունների այն տեսակների, որոնց անհրաժեշտ է պահպանության հատուկ միջոցներ, և պարբերաբար հանդիպող միգրացվող	Հատուկ պահպանման միջոցառումներ պահանջող և պարբերաբար հանդիպող միգրացվող թռչունների	Մինչև 2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021	Միգրացվող տեսակների մոնիթորինգը կանոնավոր իրականացվում է տարին երկու անգամ՝ աշնանը և գարնանը: Այդ տեսակների բնապահպանական կարգավիճակի գնահատումն

	տեսակների գնահատում	տեսակների գնահատում				Twinning	<p>ընթացքի մեջ է: Մասնավորապես գնահատվել են հետևյալ տեսակների կարգավիճակները՝ Սպիտակապոչ եղտյուրիկ Vanellus leucurus, սվլորական կիվիվ Vanellus vanellus, կարմրագլուխ սուզաբադ Aythya ferina (ինչի վերաբերյալ հրապարակվել է երեք գիտական հոդված): 2022 թվականի ընթացքում գնահատվել են ևս երեք տեսակների բնապահպանական կարգավիճակները: Դրանց թվում են մարմարյա մրտիմնը (Marmaronetta angustirostris)՝ հոդվածը ներկայացվել է տպագրության, սպիտակաչք սուզաբադը (Aythya nyroca)՝ հոդվածը պատրաստվում է, և սպիտակագլուխ բադը (Oxyura leucoccephala)՝ հոդվածը պատրաստվում է:</p> <p>Տվյալների վերլուծություն է իրականացվում տեսակների հաջորդ խմբի համար, և մինչև 2023 թվականի վերջ նախատեսվում է գնահատել ևս 3 տեսակներ (որոնք նույնպես հրապարակվելու են գիտական հոդվածների տեսքով):</p>
107.3	Թռչունների տեսակների համար հատուկ պահպանման	Հատուկ պահպանման միջոցառումներ պահանջող և	Մինչև 2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	AEWA-ի շրջանակներում իրականացվել է վերագույքագրում այն տեղանքներում, որոնք կարող

	տարածքների որոշում և սահմանում (4(1) և (4) հոդվածներ)	պարբերաբար հանդիպող միգրացվող թռչունների տեսակների գնահատում		տարվա ընթացքում		ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	Են կարևոր նշանակություն ունենալ AEWA-ի կողմից ընդգրկված ջրային թռչունների համար: Արդյունքում 15 տեղամասերը նշանակվեցին որպես կարևոր՝ AEWA-ում ընդգրկված ջրային թռչնատեսակների և դրանց կանգառների վայրերի պաշտպանության համար: Կատարվել է կարևոր թռչնատարածքների (IBA) վերանայում և մեկ պոտենցիալ IBA-ի «Թեքսար լեռան» գնահատում, ինչի վերաբերյալ հրապարակվել է երկու գիտական հոդված: Այս տարի իրականացվում է ևս մեկ IBA-ի «Արագած լեռան» գնահատում, արդյունքները նույնպես հրապարակվելու են գիտական հոդվածների տեսքով:
107.4	Պահպանության հատուկ միջոցների սահմանում՝ պարբերաբար հանդիպող միգրացվող տեսակները պաշտպանելու համար (4(2) հոդված)	Կանոնավոր հանդիպող միգրացվող թռչունների տեսակների պահպանության համար հատուկ պահպանության միջոցառումների հիմնում	Մինչև 2022 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2021 Twinning	Լրամշակման փուլում է որսի օրենքը և մշակվում է որսորդական միներումի քննության անցկացման կարգը: Վերանայվում է նաև թռչունների հանգստավայրերի և որսահանդակների համընկնումը: Պիլոտային ծրագրի շրջանակում իրականացվել է ջրաճահճային տարածքների վերականգնում:

107.5	Վայրի թռչունների բոլոր տեսակների պաշտպանության ընդհանուր համակարգի ստեղծում, որոնց թվից որսի ենթակա տեսակները հատուկ ենթախումբ են կազմում, և բռնելու/սպանելու որոշակի տեսակների արգելում (5-րդ, 6(1), 6(2) և 8-րդ հոդվածներ)	Բոլոր վայրի թռչունների տեսակների պահպանության համար ընդհանուր համակարգի հիմնում	Մինչև 2023 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Վերլուծվել է քարակաքավի (Alectoris chukar) պոպուլյացիայի դինամիկան և որսի ազդեցությունը այդ տեսակի վրա, ինչի վերաբերյալ հրապարակվել է գիտական հոդված
5.	Խորհրդի 1992 թվականի մայիսի 21-ի 92/43/ԵՏՀ հրահանգ՝ բնական միջավայրերի և կենդանական ու բուսական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության մասին՝ փոփոխություններով						
108.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Ազգային օրենսդրության մեջ անհրաժեշտ փոփոխությունների կատարում	2020 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2019 Twinning	Սույն կետի կատարման իրավասու մարմինը շրջակա միջավայրի նախարարությունն է՝ համաձայն Կառավարության 2000 թվականի սեպտեմբերի 13-ի N560 որոշման և վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի 745-Լ որոշման 9-րդ կետի 1-ին ենթակետի:
108.2	Տարածքների ցանկի կազմում, այդպիսի տարածքների սահմանում և դրանց կառավարման գերակայությունների որոշում (ներառյալ «Էմերալդ ցանցի» հնարավոր տարածքների ցանկի կազմումը և այդ	Տարածքների գույքագրում, նշում և նրանց կառավարման համար առաջնայնությունների հիմնում (ներառյալ պոտենցիալ էմերալդ ցանցերի գույքագրման	Մինչև 2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

	տարածքների համար պաշտպանության և կառավարման միջոցների սահմանումը) (4-րդ հոդված)	անցկացում/լրացում և այդ ցանցերի համար պահպանության և կառավարման միջոցառումների հիմնում)					
108.3	92/43/ԵՏՀ հրահանգ 6-րդ և 8-րդ հոդվածներ	Այդ տարածքների պահպանության համար անհրաժեշտ միջոցառումների հիմնում՝ ներառյալ համաֆինանսավորում	Մինչև 2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
108.4	92/43/ԵՏՀ հրահանգ 11-րդ հոդված	Բնակամիջավայրերի և տեսակների պահպանության կարգավիճակի մոնիթորինգի համակարգի հիմնում	Մինչև 2025 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
108.5	92/43/ԵՏՀ հրահանգ 12-րդ հոդված	Հավելված IV-ում ներառված տեսակների համար պահպանության խիստ ռեժիմի հիմնում	Մինչև 2025 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 7 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
108.6	92/43/ԵՏՀ հրահանգ 22-րդ հոդված	Կրթության խթանման և հասարակայնության նը ինֆորմացիայի տարածման մեխանիզմների հիմնում:	Մինչև 2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Կրթության և գիտության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

						Twinning	
Արդյունաբերական աղտոտում և արդյունաբերական վտանգներ							
6. Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2010 թվականի նոյեմբերի 24-ի 2010/75/ԵՄ հրահանգ՝ արդյունաբերական արտանետումների մասին							
109.1	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Գործող օրենսդրության վերանայում, ըստ անհրաժեշտության լրամշակում	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. Քաղաքացիական պաշտպանություն Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀՃՔ-ի արդյունավետ իրականացման համար	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
109.2	Այն կառուցվածքների որոշում, որոնց համար թույլտվություն է անհրաժեշտ (I հավելված)	ԵՄ հրահանգի I հավելվածի համաձայն թույլտվության ենթակա կառուցվածքների որոշման չափանիշների և մեխանիզմների մշակում, որը հետագայում հիմք կհանդիսանա օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերի լրամշակման համար:	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. Քաղաքացիական պաշտպանություն Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀՃՔ-ի արդյունավետ	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

						իրականացման համար	
109.3	Թույլտվությունների համակցված համակարգի ստեղծում (4-ից 6-րդ, 12- րդ, 21-րդ և 24-րդ հոդվածներ և IV հավելված)	Թույլտվությունների համակցված համակարգի ստեղծում և մեխանիզմների մշակում առավել խոշոր արտանետողների համար:	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. Քաղաքացիական պաշտպանություն Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀԾՔ-ի արդյունավետ իրականացման համար	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
109.4	Համապատասխանության դիտանցման մեխանիզմի ստեղծում (8-րդ, 14(1)(d) և 23(1) հոդվածներ)	Դիտանցման կարգը սահմանող ենթաօրենսդրական ակտի նախագծի և դիտանցման իրականացման միջոցառումների ծրագրի մշակում	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀԾՔ-ի արդյունավետ իրականացման համար	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
109.5	Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների	Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	Իրականացվում են նախնական

	կիրառում՝ հաշվի առնելով Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների համար ելակետային փաստաթղթերը (14(3)-ից (6) և 15(2)-ից (4) հոդվածներ)	կիրառում՝ հաշվի առնելով լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների համար ԵՄ ելակետային փաստաթղթերը և դրանց տեղայնացումը ազգային օրենսդրության և ինստիտուցիոնալ շրջանակում,		հետո՝ 6 տարվա ընթացքում		ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. Քաղաքացիական պաշտպանություն Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀԾՔ-ի արդյունավետ իրականացման համար	ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
109.6	Այրման կայանների համար արտանետումների սահմանային արժեքների սահմանում (30-րդ հոդված և V հավելված)	«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» օրենքի նախագծի ընդունումից հետո այրման կայանների համար արտանետումների սահմանային արժեքները սահմանող ենթաօրենսդրական ակտի նախագծի մշակում:	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023 Twinning. ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀԸԳՀԾՔ-ի արդյունավետ իրականացման համար	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ
109.7	Գոյություն ունեցող կայաններից տարեկան արտանետումների ընդհանուր ծավալի կրճատման ծրագրերի մշակում (գոյություն ունեցող կայանների	Գոյություն ունեցող կայաններից տարեկան արտանետումների ընդհանուր ծավալի կրճատմանն ուղղված միջոցառումների ծրագրի մշակում և	2024թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն, Համակատարող՝ Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2023	Իրականացվում են նախնական ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ

	արտանետումների սահմանային արժեքների սահմանման այլընտրանք) (32-րդ հոդված)	իրականացում այլընտրանքային և նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառման հիման վրա:				Twinning, ԲՆ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ու ՀՀԳՀԾԲ-ի արդյունավետ իրականացման համար	
Քիմիական նյութերի կառավարում							
111	Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2012 թվականի հուլիսի 4-ի թիվ 649/2012 կանոնակարգ (ԵՄ)՝ վտանգավոր քիմիական նյութերի արտահանման և ներմուծման վերաբերյալ						
111.1	Արտահանման մասին ծանուցման ընթացակարգի կիրառում (8-րդ հոդված)	«Քիմիական նյութերի մասին» ՀՀ օրենքի և ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի մշակում	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն համակատարող Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning.	«Քիմիական նյութերի մասին» օրենքի նախագծի մշակման նպատակով ներգրավվել է տեղական փորձագետ՝ «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքի նախագծի մշակմանն անհրաժեշտ միջազգային փորձի ուսումնասիրման և վարչության աջակցությամբ օրենքի նախագծի մշակման նպատակով: Ներկայումս փորձագետի կողմից իրականացվում է ԵԱՏՄ «Քիմիական արտադրանքի անվտանգության մասին» ՏԿ 047/2017 տեխնիկական կանոնակարգի ուսումնասիրություն:
111.2	Այլ երկրներից ստացված արտահանման մասին ծանուցումների մշակման ընթացակարգերի կիրառում (9-րդ հոդված)	Քիմիական նյութերի ներմուծման մասին որոշումներ մշակելու և ներկայացնելու ընթացակարգեր սահմանում ԵՄ ստանդարտներին համաձայն	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning.	Ընթացակարգերը կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:

111.3	Վերջնական կարգավորիչ գործողության վերաբերյալ ծանուցումներ մշակելու և ներկայացնելու ընթացակարգերի սահմանում (11-րդ հոդված)	Քիմիական նյութերի ներմուծման մասին որոշումներ մշակելու և ներկայացնելու ընթացակարգեր սահմանում ԵՄ ստանդարտներին համաձայն	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning.	Ընթացակարգերը կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:
111.4	Ներմուծման մասին որոշումներ մշակելու և ներկայացնելու ընթացակարգերի սահմանում (13-րդ հոդված)	Քիմիական նյութերի ներմուծման մասին որոշումներ մշակելու և ներկայացնելու ընթացակարգեր սահմանում ԵՄ ստանդարտներին համաձայն	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning.	Ընթացակարգերը կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:
111.5	Նախնական հիմնավորված համաձայնության ընթացակարգի կիրառում որոշակի քիմիական նյութերի՝ մասնավորապես Ռոտերդամի կոնվենցիայի III Հավելվածում թվարկված քիմիական նյութերի արտահանման նկատմամբ (14-րդ հոդված)	Նախնական հիմնավորված համաձայնության ընթացակարգի կիրառում որոշակի քիմիական նյութերի արտահանման նկատմամբ	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning.	Ընթացակարգերը կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:
111.6	Արտահանված քիմիական նյութերին ներկայացվող պիտակավորման և փաթեթավորման պահանջների	Արտահանված քիմիական նյութերին ներկայացվող պիտակավորման և փաթեթավորման պահանջների	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022	Ընթացակարգերը կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:

	կատարում (17-րդ հոդված)	կատարման պահանջների սահմանում				Twinning.	
111.7	Քիմիական նյութերի ներմուծումն ու արտահանումը վերահսկող ներպետական մարմինների սահմանում (18-րդ հոդված)	Լիազոր մարմնի սահմանում	2023 թվականի առաջին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Լիազոր մարմինները կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:
112	1272/2008 կանոնակարգ (ԵՀ)՝ նյութերի և խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և փաթեթավորման մասին						
112.1	Իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Իրավասու մարմնի սահմանում	2022թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning.	Մշակվել և Կառավարության կողմից հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում քիմիական նյութերի և խառնուրդների ռեեստր ձևավորող և վարող իրավասու մարմին ճանաչելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումը / 15.04.2021թ. N 550-Լ/: Նյութերի և խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և փաթեթավորման կարգերը սահմանող իրավասու մարմինները կսահմանվեն «Քիմիական նյութերի մասին» օրենքով:
112.2	Նյութերի դասակարգման, պիտակավորման և	Նյութերի դասակարգման, պիտակավորման և	2022թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	2023 թվականի հուլիսի 11-13-ը նախատեսվում է Եվրոպական պառլամենտի և Խորհրդի 2008 թվականի դեկտեմբերի

	փաթեթավորման իրականացում	փաթեթավորման իրականացում		տարվա ընթացքում		ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning.	16-ի թիվ 1272/2008 կանոնակարգ (ԵՄ) նյութերի և խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և փաթեթավորման վերաբերյալ (CLP) 112.2 և 112.3 դրույթներին համապատասխան ԹԱՅԵՔՍ փորձագետների այց՝ փորձագիտական առաքելության շրջանակներում, որի նպատակն է առաջարկություններ և գործնական փորձ տրամադրել ՀԸԳՀ ճանապարհային քարտեզի իրականացման շրջանակներում պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ, աջակցել Հայաստանի Հանրապետությունում նյութերի և խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և թափեթավորման ընթացակարգերի վերաբերյալ օրենսդրության հետագա զարգացմանը (կանոնների և ընթացակարգերի հաստատմանը):
112.3	Խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և փաթեթավորման իրականացում	Խառնուրդների դասակարգման, պիտակավորման և փաթեթավորման իրականացման	2025թ.-ի 1- ին եռամսյակ	Համաձայնագ իրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 7	Բնապահպանությ ան նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու	Տես կետ 112.2

		պահանջների սահմանում		տարվա ընթացքում		TAIEX 2023 Twinning.	
Համաձայնագրի հոդվածների կիրարկմանն ուղղված գործողություններ							
113	Հոդված 46 (դ) և (f)	Շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխի հաշվարկման մեխանիզմների և ընթացակարգերի վերանայում ԵՄ հրահանգների հետ մոտարկման նպատակով:	2022թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 4 տարվա ընթացքում:	Կատարողներ՝ Բնապահպանության նախարարություն Առողջապահության նախարարություն,	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2020 Twinning.	Միջոցառումը կատարված է: Կառավարությունը հաստատել է «Ռեկոլտիվացիոն աշխատանքների նախահաշվային արժեքների հաշվարկման և վերահաշվարկման կարգը հաստատելու մասին» N1352-Ն որոշումը՝ սահմանվել է ռեկոլտիվացիոն աշխատանքների նախահաշվային արժեքների հաշվարկման և վերահաշվարկման կարգը
116	Հոդված 48, կետ b (ii) Ջրի որակի և պաշարների կառավարում	«Ջրային օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի մշակում, վերջնիս ընդունումից հետո «Փոքր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցման և շահագործման համար արգելված գետերի ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ: ՓՀԷԿ-րի կառուցման և շահագործման արդյունքում ջրային	2018-2019 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	2000/60/ԵՀ հրահանգի սույն դրույթները ենթակա են կիրարկման սույն Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Ընդունվել է 2019 թվականի հունիսի 28-ի ՀՀ Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ-98-Ն օրենքը, որով ամրագրվել են նոր կառուցվող փհէկ-երի համար տրամադրվող ջրօգտագործման թույլտվությունների հայտերի մերժման հիմքերը, ինչպես նաև փհէկ-երի կառուցման համար արգելված գոտիները: Օրենքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի ապրիլի 8-ի «Նոր

		Էկոհամակարգերի և ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցության մեղմանն ուղղված իրավական ակտերի մշակում, դրանց կառուցման համար արգելված գետերի ցանկի սահմանում)					կառուցվող փոքր հիդրոէլեկտրակայանների ջրօգտագործման թույլտվությունների հայտերի մերժում նախատեսված՝ հայաստանի հանրապետության կարմիր գրքում գրանցված կամ տարածքին բնորոշ՝ էնդեմիկ ձկնատեսակների ձվադրավայրեր հանդիսացող կամ դերիվացիոն խողովակներով 40 տոկոս և ավելի ծանրաբեռնված գետերի ցանկը սահմանելու մասին» N 488-Ն որոշում
117	Հոդված 48 կետ b(ii) Ջրի որակի և պաշարների կառավարում	«Ջրախնայող տեխնոլոգիաների ներդրման հայեցակարգին և հայեցակարգից բխող միջոցառումների ծրագրին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի մշակում	2018թ.- 2023թթ	2000/60/ԵՀ հրահանգի սույն դրույթները ենթակա են կիրարկման սույն Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն Գյուղատնտեսության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	Ընդունվել է ՀՀ կառավարության 2019թ. հունվարի 17-ի «Ջրախնայող տեխնոլոգիաների ներդրման հայեցակարգին և հայեցակարգից բխող միջոցառումների ծրագրին հավանություն տալու մասին» N 39-Լ որոշում, որով ներկայացվել են ջրախնայող տեխնոլոգիաների ներդրման անհրաժեշտությունը և ուղղությունները, նպատակներն ու խնդիրները, առաջրկվող լուծումներն ու առավելությունները, ինչպես նաև նպատակների իրականացմանն ուղղված միջոցառումները
118	Հոդված 48 կետ b(ii)	«Ռեկրեացիոն գոտիներում ջրային ռեսուրսների	2019 թ. հոկտեմբերի 2-րդ	2000/60/ԵՀ հրահանգի սույն	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար	Ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության ջրային

	Ջրի որակի և պաշարների կառավարում	պահպանության պահանջները սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի մշակում և կառավարություն ներկայացում	տասնօրյակ	դրույթները ենթակա են կիրարկման սույն Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» 2019 թվականի նոյեմբերի 13-ի ՀՀ 209-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, որով ամրագրվել են «ռեկրեացիոն գոտիներ» հասկացությունը, ստեղծվել է իրավական հիմք ռեկրեացիոն գոտիներում ջրային ռեսուրսների պահպանության պահանջների սահմանման համար: Օրենքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով ընդունվել է շրջակա միջավայրի նախարարի 2020 թվականի սեպտեմբերի 9-ի «Ռեկրեացիոն գոտիներում ջրային ռեսուրսների պահպանության պահանջները սահմանելու մասին» N 335-Ն հրաման, որով սահմանվել են ռեկրեացիոն գոտիներում ջրային ռեսուրսների հիդրոլոգիական, հիդրոմորֆոլոգիական և ջրաքիմիական պահպանության պահանջներ:
119	Հոդված 48 կետ b(ii) Ջրի որակի և պաշարների կառավարում	«Գետի ինքնամաքրման կարողության գնահատման մեթոդը և վերջինիս կիրարկման մեխանիզմները սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության	2021 թ. նոյեմբերի 3-րդ տասնօրյակ	2000/60/ԵՀ հրահանգի սույն դրույթները ենթակա են կիրարկման սույն Համաձայնագիրն ուժի մեջ	Բնապահպանության նախարարություն Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն	ԵՄ-ն Շրջակա միջավայրի համար ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու TAIEX 2022 Twinning	ԱՄՆ ՄԶԳ համապատասխան ծրագրի փորձագետների հետ համատեղ մշակվել է «Գետի ինքնամաքրման կարողության գնահատման մեթոդի օգտագործողի ձեռնարկ» որը տեղադրվել է նաև ՇՄՆ

		որոշման նախագծի մշակում (հրահանգների հետ օրենսդրական մոտարկում նախատեսված չէ, բայց դրանք բխում են համաձայնագրի 3-րդ գլխում ներկայացված նպատակներից (հոդված 48 կետ b(ii)):		մտնելուց հետո՝ 5 տարվա ընթացքում:	Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն		պաշտոնական կայքում՝ env.am: «Գետի ինքնամաքրման կարողության գնահատման մեթոդը սահմանելու մասին» թիվ. 1755-Ն Կառավարության որոշումը ընդունվել է 2022թ. նոյեմբերի 17-ին:
ԿԼԻՄԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ							
120	Հոդված 54, կետ (a) 2003/87/ԵՀ հրահանգի 14-րդ, 15-րդ, 16-րդ (1), և 17-րդ հոդվածներ և 601/2012/ԵՄ կանոնակարգ	«Փարիզյան համաձայնագրի»-ց բխող պարտավորությունների կատարման գործողությունների ծրագրի մշակում, համապատասխան կառուցվածքների և ջերմոցային գազերի նույնականացման համակարգի ստեղծում, 2003/87/ԵՀ հրահանգի I և II հավելվածներ, ջերմոցային գազերի (ներառյալ ավիացիոն արտանետումների) դիտանցման, հաշվետվություններ ներկայացնելու, ստուգման և	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն Արտաքին գործերի նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2025 Twinning	«ԵՄ կլիմայի համար» տարածաշրջանային ծրագրի կողմից ներգրավված կազմակերպության կողմից մշակվել է. ➤ Հայաստանի 2023-2030թթ. Ազգային մակարդակով սահմանված գործողությունների (ԱՍԳ) իրականացման ֆինանսական ռազմավարության նախագիծը ներկայացվել է շահագրգիռ գերատեսչությունների քննարկմանը, ներկայումս ստացված դիտողությունների և առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվում է: ➤ «Հայաստանի Հանրապետության ցածր արտանետումներով զարգացման երկարաժամկետ (մինչև 2050 թվական)

		կատարման համակարգերի և հանրային քննարկումների ընթացակարգերի սահմանում,					<p>ռազմավարությունը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը 1/15.5/9523 էլից գրությամբ ներկայացվել է Կառավարություն:</p> <p>➤ «Կլիմայի մասին օրենք»-ի մշակման նպատակով ներկայումս մշակվել է հայեցակարգային առաջարկությունը, որը ներկայացվել է շահագրգիռ գերատեսչությունների քննարկմանը:</p>
121	Հոդված 52, կետ (a), (b) հոդված 54 կետ (b)	Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող ջերմոցային գազերի արտանետումների (ներառյալ ավիացիոն արտանետումների) գույքագրման ազգային համակարգի ստեղծում, քաղաքականությունների, միջոցների և կանխատեսումների ներպետական համակարգի ստեղծում և համապատասխան ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում,	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում:	Բնապահպանության նախարարություն Արտաքին գործերի նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2025 Twinning	<p>Մշակվել է «Ջերմոցային գազերի գույքագրման կարգը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը, ինչը շրջանառվել է շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումների միջև, ներկայումս ստացված դիտողությունների և առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվում է:</p> <p>Մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության կողմից Միավորված ազգերի կազմակերպության՝ «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիայի իրականացման համար ստացված կլիմայական ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվության</p>

		280/2004/ԵՄ որոշումն ուժը կորցրած ճանաչող 525/2013/ԵՄ Կանոնակարգի հոդվածներ 5 և 12					ներկայացման ծնաչափը, լրացման կարգը, տեղեկատվության և հավաքագրման մեթոդաբանությունը հաստատելու «մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը:
122	Հոդված 54, կետ (e), (f) 2003/87/ԵՀ հրահանգ, 600/2012 կանոնակարգ	Ջերմոցային գազերի մարդածին արտանետումների ազգային կադաստրների և ազգային հաղորդագրությունների և երկամյա զեկույցների պարբերական զարգացում	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն/ Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն, Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն, Գյուղատնտեսության նախարարություն, Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն, Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն, Առողջապահության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2025 Twinning	«Փարիզի համաձայնագրի ներքո Հայաստանի թափանցիկության ազգային շրջանակի կառուցում» ՄԱԶԾ-ԳԷՀ ծրագրի շրջանակներում մշակվել է՝ ✓ Հայաստանի Հանրապետության ջերմոցային գազերի 1990–2019թթ. ազգային կադաստրի հաշվետվությունը:

123	Հոդված 54, կետ (d) 525/2013 կանոնակարգ	Չափողական, հաշվետվայնության ու հավաստագրման (MRV) համակարգի հիմնում, կլիմայի փոփոխության խնդիրների լուծմանը ուղղված տեխնոլոգիաների զարգացման և փոխանցման գործընթացի ձևավորում ու հետևողական ամրապնդում /	2026 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն/ Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, ՀՀ Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2025 Twinning	ՉՀՀ համակարգի ներդրման ուղղությամբ իրականացված աշխատանքներ. <ul style="list-style-type: none"> «Ջերմոցային գազերի գույքագրման կարգը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծ, Մեղման քաղաքականության և միջոցառումների վերաբերյալ տեղեկատվության շարունակական հավաքագրման իրավական առաջարկությունների փաթեթ, «Հայաստանի Հանրապետության կողմից Միավորված ազգերի կազմակերպության՝ «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիայի իրականացման համար ստացված կլիմայական ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացման ձևաչափը, լրացման կարգը, տեղեկատվության հավաքագրման և հաշվետվողականության մեթոդաբանությունը
-----	--	--	-------------------------	---	---	---	---

							հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծ:
124	Հոդված 54 (j) 517/2014 ԵՄ կանոնակարգ (սույն կանոնակարգի վերաբերյալ Համաձայնագրի 4- րդ Հավելվածում ոչ մի հոդված նշված չէ)	Օգոնային շերտը քայքայող նյութերի՝ հիդրոքլորֆտորածխ ածինների և դրանց փոխարինողների՝ հիդրոֆտորածխածի նների փոխարինմանը ուղղված միջոցառումների իրականացում, ԵՄ	2024 թ.-ի 1- ին եռամսյակ	Համաձայնագ իրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանությ ան նախարարություն/ Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, ՀՀ ԿԱ պետական եկամոտների կոմիտե:	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2023 Twinning	Օգոնային շերտը քայքայող նյութերի փոխարինման միջոցառումների 3-րդ փուլի ծրագրային հայտը մշակված է և ներկայացված Բազմակողմանի հիմնադրամ: Հայտը դիտարկվելու է Գործադիր կոմիտեի նիստին: Հիդրոֆտորածխածինների փոխարինման ծրագրային նախագծի մշակման աշխատանքներն ավարտված են: Նախագիծը շուտով կներկայացվի շահագրգիռ կողմերի կարծիքին:
125	Կանոնակարգ No 1005/2009 2009 սեպտեմբերի 16 Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում	Բնապահպանության նախարարությունը հանդիսանում է օգոնային շերտը քայքայող նյութերի բնագավառում միջոցառումների իրականացման լիազոր մարմին: Ներկայումս գործում են Օգոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին ՀՀ օրենքը և օգոնային շերտը քայքայող նյութերի և դրանց փոխարինողների գործածումը	2024 թ.-ի 1- ին եռամսյակ	Համաձայնագ իրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանությ ան նախարարություն/ Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, ՀՀ ԿԱ պետական եկամոտների կոմիտե:	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2023 Twinning	ՄԱԶԾ կողմից իրականացվող EU4Climate ծրագրի շրջանակներում նախագծվել, քննարկվել և ներկայացվել է օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերի փաթեթ: «Օգոնային շերտի պահպանության մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» և «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծերի փաթեթը սահմանված կարգով

		կարգավորող միջառնություններ, որոնք լրամշակման անհրաժեշտությունն են ներառելու ֆտորացված ջերմոցային գազերի վերաբերյալ կարգավորումներ:					ներկայացվել է վարչապետի աշխատակազմ:
126	Կանոնակարգ No 517/2014 Արտանետումների կանխարգելման համակարգի ապահովում (3-րդ հոդված), հոսակորստի ստուգումների կանոնների սահմանում՝ 4-րդ և 6-րդ հոդվածներին համապատասխան, և 6-րդ հոդվածի համաձայն տվյալների վարման համակարգի ստեղծում :	Ֆտորացված Ջերմոցային գազերի օգտագործման (փուլային կրճատմամբ) ազգային ծրագրի մշակում, ինչպես նաև ծրագրից բխող օրենսդրական և ենթօրենսդրական ակտերի լրամշակում, միջոցառումների ծրագրի մշակում	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն ՀՀ Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2023 Twinning	Հայաստանի Հանրապետությունը (շրջակա միջավայրի նախարարություն) 2020 թվականի օգոստոսին ՄԱԿ-ի Շրջակա միջավայրի ծրագրի (UNEP) միջոցով դիմել է Մոնրեալի արձանագրության իրականացման Բազմակողմանի հիմնադրամին՝ ՀՖԱ-ների (ֆտորացված ջերմոցային գազեր) փուլային կրճատման ծրագրի մշակման հայտով, ինչն էլ հաստատվել է և տեղափոխվել է գործադիր կոմիտեի առաջիկա նիստին: Ծրագրային փաստաթղթի նախագիծը պատրաստ է և ներկայացվելու է շահագրգիռ կողմերի վերանայմանը առաջիկա ամիսներին:
127	Կանոնակարգ No 517/2014 Վերականգնման իրականացման ապահովում՝	Ֆտորացված Ջերմոցային գազերի օգտագործման (փուլային	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2023	Հայաստանի Հանրապետությունը (շրջակա միջավայրի նախարարություն) 2020 թվականի օգոստոսին ՄԱԿ-ի Շրջակա միջավայրի ծրագրի (UNEP) միջոցով դիմել է

	<p>համաձայն 8-րդ և 9-րդ հոդվածներով նախատեսված կանոնների:</p> <p>Համապատասխան անձնակազմին և ընկերություններին ներկայացվող՝ վերապատրաստման և հավաստագրման ներպետական պահանջների սահմանում/համապատասխանեցում (10-րդ հոդված)</p>	<p>կրճատմամբ) ազգային ծրագրի մշակում, որի մեջ կներառվի նաև վերոնշյալ հոդվածներով նախատեսված միջոցառումները:</p>				<p>Twinning</p>	<p>է Մոնրեալի արձանագրության իրականացման Բազմակողմանի հիմնադրամին՝ ՀՖԱ-ների (ֆտորացված ջերմոցային գազեր) փուլային կրճատման ծրագրի մշակման հայտով, ինչն էլ հաստատվել է և տեղափոխվել է գործադիր կոմիտեի առաջիկա նիստին: Ծրագրային փաստաթղթի նախագիծը պատրաստ է և ներկայացվելու է շահագրգիռ կողմերի վերանայմանը առաջիկա ամիսներին:</p>
128	<p>Կանոնակարգ No 517/2014</p> <p>(հոդված 12)</p>	<p>Պիտակավորման համակարգի ստեղծում այն արտադրատեսակների և սարքավորումների համար, որոնք պարունակում են ֆտորացված ջերմոցային գազեր, կամ որոնց գործունեությունը կախված է այդ գազերից (12-րդ հոդված)</p> <p>Համապատասխան հատվածներից արտանետումների վերաբերյալ</p>	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Հիմնական կատարող՝ Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, համակարգող՝ Բնապահպանության նախարարություն ՀՀ Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն	<p>ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու</p> <p>EU4Climate ծրագիր</p> <p>TAIEX 2023</p> <p>Twinning</p>	<p>Պիտակավորման համակարգի ստեղծմանն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը մաս է կազմելու ՀՖԱ-ների (ֆտորացված ջերմոցային գազեր) փուլային կրճատման ծրագրի, որի նախապատրաստական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտել ՄԱԿ-ի Շրջակա միջավայրի ծրագրի օժանդակությամբ 2023 թվականի երրորդ եռամսյակում:</p> <p>Արտանետումների վերաբերյալ տվյալների ձեռքբերման համար հաշվետվություններ ներկայացնելու իրավական մեխանիզմների ներդրումը նախատեսված է «Օզոնային</p>

	(հոդվածներ 19 and 20)	տվյալների ձեռքբերման համար հաշվետվություններ ներկայացնելու համակարգերի ստեղծում (19-րդ և 20-րդ հոդվածներ)					շերտի պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» նախագծով, որը ներկայացվել է վարչապետի աշխատակազմ:
129	Կանոնակարգ No 517/2014 Կատարման համակարգի ստեղծում (25-րդ հոդված)	Ֆտորացված Ջերմոցային գազերի օգտագործման (փոկային կրճատմամբ) ազգային ծրագրի մշակում, որի մեջ կներառվի կատարման համակարգի վերաբերյալ դրույթներ:	2024 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2023 Twinning	Պիտակավորման համակարգի ստեղծումը և դրան ուղղված միջոցառումների ծրագիրը մաս են կազմելու ՀՖԱ-ների (Ֆտորացված ջերմոցային գազեր) փոկային կրճատման ծրագրի
130	Հոդված 52, կետ (b), Հոդված 54, կետեր (c) և (d)	Կլիմայի փոփոխության նկատմամբ հարմարվողականության հայեցակարգի ու ազգային գործողությունների ծրագրի մշակում՝ ուղղված գյուղատնտեսական, տնտեսական և կլիմայի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող այլ ոլորտներում կլիմայական	2021 թ.-ի 1-ին եռամսյակ	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 8 տարվա ընթացքում	Բնապահպանության նախարարություն/ Գյուղատնտեսության նախարարություն Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն Առողջապահության նախարարություն Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն Էներգետիկ ենթակառուցվածք	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2020 Twinning	Մշակվել է երկու ոլորտների (գյուղատնտեսություն և ջրային տնտեսություն) համար հարմարվողականության մշտադիտարկման և գնահատման ցուցիչների հաշվետվությունը, ինչը ներկայացվել է շահագրգիռ գերատեսչությունների քննարկմանը:

		փոփոխությունների մեղմացման, նվազեցման և կանխարգելման պահանջներին և միջոցառումներին համահունչ գործունեության պլանավորմանը և իրականացմանը:			ների և բնական պաշարների նախարարություն, Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն, Կրթության և գիտության նախարարություն, Ֆինանսների նախարարություն, Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն		
131	<p>Հոդված 54, կետ j</p> <p>Օզոնային շերտը վնասող գազերի և ֆտորացված գազերի հետ կապված միջոցառումներ</p> <p>Եվրոպական խորհրդարանի և խորհրդի 2009 թվականի սեպտեմբերի 16-ի թիվ 1005/2009 կանոնակարգ (ԵՀ)՝ օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին</p>	<p>Ազգային օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի սահմանում Հսկման ենթակա նյութերի՝ բացառությամբ հատուկ կիրառությունների, և մինչև [2019 թվականի հունվարի 1-ը]՝ հիդրոքլորֆտորածխաջրածինների (ՀՔՖԱ-ների) արտադրության արգելքի սահմանում (4-րդ հոդված) Հսկման ենթակա նյութերի արտադրության, շուկայափանման և օգտագործման և</p>	2024	Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 6 տարվա ընթացքում	Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն Բնապահպանության նախարարություն	ԵՄ Բարձրաստիճան խորհրդատու EU4Climate ծրագիր TAIEX 2020 Twinning	<p>Համաձայն ՀՀ կառավարության 15.03.2007թ. N291-Ն որոշման՝ օզոնային շերտը քայքայող նյութերի և հիդրոֆտորածխածինների գործածման բնագավառում լիազոր պետական մարմին է հանդիսանում շրջակա միջավայրի նախարարությունը:</p> <p>ՀՔՖԱ-ների արտադրության արգելքը սահմանվել է դեռևս 2006 թվականին «Օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին» օրենքով (ներկայումս «Օզոնային շերտի պահպանության մասին օրենք»):</p> <p>Որպես հումք, տեխնոլոգիական կամ</p>

		<p>բացառություններ կազմող կիրառությունների (որպես հումք, տեխնոլոգիական ազդանյութեր, լաբորատոր և անալիտիկ գործունեության համար էական նշանակության կիրառություններ, հալոնների չափազանց անհրաժեշտ կիրառություններ) և առանձին շեղումների համար՝ ներառյալ արտակարգ իրավիճակներում մեթիլբրոմիդի կիրառությունները (III գլուխ)՝ պայմանների սահմանում</p> <p>Հսկման ենթակա նյութերի բացառություններ կազմող կիրառությունների համար ներմուծման և արտահանման լիցենզավորման համակարգի ստեղծում (IV գլուխ) և ձեռնարկությունների՝</p> <p>հաշվետվություններ ներկայացնելու պարտավորությունն</p>					<p>լաբորատոր նպատակներով ներմուծման կարգավորում նախատեսված է «Օզոնային շերտի պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» նախագծով, որը ներկայացվել է վարչապետի աշխատակազմ:</p> <p>Լիցենզավորման և հաշվետվության համակարգը օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասով նախատեսված է «Օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին» օրենքով և գործում է 2007 թվականից, իսկ հիդրոֆտորածխածինների մասով իրավակարգավորումները գործում են 2021 թվականից/04.03.2020թ. ՀՕ-148-Ն /:</p> <p>Կարգավորվող նյութերը (հսկման ենթակա նյութեր) վերականգնելու, վերամշակելու, ռեգեներացնելու (վերականգնելու) և հոսակորուստների դիտանցման և տեսչական ստուգումների ընթացակարգերի սահմանումը նախատեսված է նախատեսված է «Օզոնային շերտի պահպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

		<p>երի սահմանում (26-րդ և 27-րդ հոդվածներ) Հսկման ենթակա օգտագործված նյութերը վերականգնելու, վերամշակելու, ռեգեներացնելու (վերականգնելու) և ոչնչացնելու պարտավորությունները սահմանում (22-րդ հոդված) Հսկման ենթակա նյութերի հոսակորուստների դիտանցման և տեսչական ստուգումների ընթացակարգերի սահմանում (23-րդ հոդված)</p>					<p>լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» նախագծով՝ բացառությամբ ոչնչացման կարգավորումներին, քանի որ Հայաստանը չունի տեխնոլոգիական և մասնագիտական հզորություններ այն իրականացնելու համար: Շրջակա միջավայրի նախարարությունը գրությամբ դիմել է ՄԱԶԾ՝ իրականացնելու Օզոնային շերտը վնասող գազերի և ֆտորացված գազերի հետ կապված կարգավորվող (հսկման ենթակա) օգտագործված նյութերի ոչնչացման իրագործելիության հնարավորությունների գնահատում, ինչի վերաբերյալ առ այսօր արձագանք չի ստացվել:</p>
--	--	--	--	--	--	--	--